Lähetys kontekstissa

Muutos
Sovinto
Voimaannuttaminen

LML:n puheenvuoro
ekumeeniseen keskusteluun
lähetyksestä

LUTERILAINEN MAAILMANLIITTO
– KIRKKOJEN KOMMUUNIO
LÄHETYKSEN JA KEHITYKSEN OSASTO

Alkuteos

Mission in Context: Transformation, Reconciliation, Empowerment; An LWF Contribution to the Understanding and Practice of Mission

Toimitusavustajat: Jack Messenger, Lähetyksen ja kehityksen osaston henkilökunta

Ulkoasu ja taitto: Barbara Robra

Kansi: Barbara Robra

Julkaisija:

The Lutheran World Federation
Department for Mission and Development
150 Route de Ferney
P.O. Box 2100
CH-1211 Geneva 2
Switzerland

© 2004 The Lutheran World Federation

Alkuteoksen ISBN 3-905676-38-9

Suomenkielinen laitos

Lähetys kontekstissa: Muutos, sovinto, voimaannuttaminen; LML:n puheenvuoro ekumeeniseen keskusteluun lähetyksestä

Suomennos: Tiina Ahonen

Suomennoksen palauteryhmä: Risto Ahonen ja Hannu Paavola

Kustantaja: Kirkkohallitus, Helsinki 2005

ISBN 951-789-184-9

Saarijärven Offset Oy

SISÄLLYS

Lähetetty kirkko 4
Esipuhe 5
Kiitokset 6
Johdanto 7
1. Lähetyksen kontekstit 11
1.1. Kontekstien erottaminen ja nimeäminen 13
1.2. Konteksteja nimeävät äänet 13
1.3. Muuttuvan maailmantodellisuuden kontekstikohtaiset vaikutukset 14
1.3.1. Globalisaation monisyiset vaikutukset 14
1.3.2. Teknologinen ympäristö 16
1.3.3. Terveysolot 17
1.3.4. Väkivallan maailma 18
1.3.5. Uskonnolliset, kulttuuriset ja poliittiset kontekstit 20
1.4. Konteksti ja teologia 21
2. Lähetyksen teologia 23
2.0. Johdanto 24
2.1. Jumalan lähetys 26
2.1.1. Jumalan lähetys Luojana 26
2.1.2. Jumalan lähetys Lunastajana 27
2.1.3. Jumalan lähetys Pyhittäjänä 29
2.2. Kirkon osallistumisen Jumalan lähetykseen 29
2.2.1. Lähetys kuuluu kirkon olemukseen 30
Lähetys sekä kirkon ykseys, pyhyys ja apostolisuus 30
Lähetys ja kirkon katolisuus 31
Lähetys, kommuunio ja kirkon ekumeeninen yhteisöllisyys 32
2.2.2. Lähetys Sanan voimassa ja Hengen johdatuksessa 33
2.3. Lähetyksen teologiset ulottuvuudet 34
2.3.1. Lähetys muutoksena, sovintona ja voimaannuttamisena 34
Muutos 35

Sovinto 36
Voimaannuttaminen 37
2.3.2. Lähetys kokonaisvaltaisena ja kontekstuaalisena praksiksena 38
Julistus ja palvelu 39
Vanhurskauttaminen ja oikeudenmukaisuus 40
Pelastus ja tervehdyttäminen 41
Lähetys ja uskontojen vuoropuhelu 42
2.4. Teologia, konteksti ja käytäntö 44
3. Lähetyksen käytäntö 45
3.1. Koko kirkon osallistuminen Jumalan lähetykseen 46
3.2. Missionaalisen kirkon toiminta 47
3.2.1. Todistava yhteisö 47
Jumalanpalvelusyhteisö 48
Kasvattava yhteisö 48
Viestivä yhteisö 49
Palveleva yhteisö 50
Tervehdyttävä yhteisö 52
3.2.2. Koko maanpiirin yhteisö 53
Ekumeeninen tehtävä 53
Dialogitehtävä 53
Taloudellinen tehtävä 54
Ekologinen tehtävä 55
3.3. Lähetyksen uudet haasteet ja mahdollisuudet 56
3.3.1. Lähetys ”maan ääriin saakka” 56
3.3.2. Lähetys ja informaatioteknologia 57
3.3.3. Lähetyksen voimavarat 58
3.3.4. Lähetys pyhiinvaelluksena 60
Loppukatsaus 61

LÄHETETTY KIRKKO

Sanoissa ”muutos, sovinto ja voimaannuttaminen” on tuttua ja samalla jotakin uutta. Uudessa tilanteessa vanha sana alkaa elää uudesti eikä uusi ajatus aina mahdu vanhoihin sanoihin.

Luterilainen maailmanliitto haluaa näillä sanoilla, jotka ovat sen uuden lähetysasiakirjan nimessä, vahvistaa jäsenkirkkojaan toteuttamaan tehtäväänsä siellä, minne Jumala ne on lähettänyt.

Lähetysasiakirjan syntyhistoria velvoittaa erityisesti meitä suomalaisia opiskelemaan, tutkimaan ja soveltamaan sitä. Vaikuttihan Suomen evankelis-luterilainen kirkko LML:n yleiskokouksessa Hongkongissa 1997 voimakkaasti siihen, että jäsenkirkkojen tukeminen niiden lähetystehtävässä nostettiin keskeiseksi maailmanliiton tehtäväksi.

Suomalaiset teologian tohtori Tiina Ahonen ja dosentti Risto Ahonen osallistuivat kirkkomme edustajina asiakirjaa valmistelleeseen työryhmään, Risto Ahonen sen teologisena sihteerinä. Myös asiakirjan suomennos on Tiina Ahosen käsialaa.

Luterilaisen maailmanliiton lähetysasiakirja saavuttaa suomalaiset lukijansa juhlavuonna ”Kirkko Suomessa 850 vuotta”. Juhlavuoden aikana on vahvistunut kuva siitä, miten kristillinen usko saavutti suomalaiset rauhanomaisesti jo ennen vuotta 1155 ja ennen ns. ristiretkien aikaa.

Vaikka kirkkomme heräsi lähetystyöhön sanan nykyaikaisessa merkityksessä vasta 1800-luvulla, on se aina ollut lähetystyötä tekevä kirkko, joka on kantanut huolta siitä, että kristillinen usko on levinnyt ja kasvanut kansamme keskuudessa sekä herännyt aina seuraavien ja seuraavien sukupolvien sydämissä.

Minua ilahduttaakin asiakirjassa erityisesti, kuten luterilaiselta asiakirjalta voi odottaakin, että se käsittelee laajasti sanaa ja sakramentteja Pyhän Hengen työvälineinä.

”Lähetys kontekstissa – Muutos, sovinto, voimaannuttaminen” on luterilainen puheenvuoro myös lähetystä koskevassa ekumeenisessa keskustelussa. Toivonkin, että lähetysasiakirja voimaannuttaa paitsi oman kirkkomme jäseniä myös muita Suomessa toimivia kirkkoja lähetettynä elämiseen.

Kuten Jumalan Poika on Isän lähettämä ja Pyhä Henki Pojan lähettämä, myös kirkko on ennen kaikkea lähetetty, – asiakirjan uudissanaa käyttääkseni – missionaalinen kirkko.

Jukka Paarma
Arkkipiispa

ESIPUHE

Tässä ajassa on ehdottoman tärkeää, että jokainen instituutio ilmaisee olemassaolonsa tarkoituksen niin selvästi kuin mahdollista. Jatkuva itsemääritys ja uudelleenmäärittely on välttämätöntä, sillä nopeat muutokset ulottavat monisyiset vaikutuksensa yhteiskuntaelämän kaikille alueille.

Kirkko on Kristuksen ruumis, jonka kutsumuksena ja tarkoituksena on osallistua Jumalan suunnitelmaan maailman hyväksi (Joh. 3:16). Tämä Luterilaisen maailmanliiton asiakirja ”Lähetys kontekstissa: Muutos, sovinto, voimaannuttaminen” osallistuu parhaillaan käytävään ekumeeniseen keskusteluun, jossa etsitään uutta ilmaisua kirkon merkitykselle alati muuttuvissa oloissa.

Asiakirjan lähtökohtana ovat luterilaiseen kommuunioon kuuluvien kirkkojen, lähetystyöntekijöiden, opiskelijoiden, maallikoiden ja viranhaltijoiden kokemukset elämän eri etapeilta. Puheenvuoro ei kuitenkaan pyri olemaan tyhjentävä. Jokaista lukijaa ja seurakuntaa kutsutaan jatkamaan keskustelua omassa toimintaympäristössään ja omista lähtökohdistaan käsin.

Suosittelen sitä sinulle – ja kaikille kastetuille kirkossa ja yhteiskunnassa.

Rev. Dr Ishmael Noko
Pääsihteeri
Luterilainen maailmanliitto

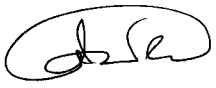

KIITOKSET

Luterilaisen maailmanliiton neuvottelu ”Churches in Mission” (Kirkkojen osallistuminen Jumalan lähetykseen) käytiin Nairobissa lokakuussa 1998. Neuvottelussa annettiin suositus, että LML:n lähetysasiakirjaan Together in God’s Mission: An LWF Contribution to the Understanding of Mission (vuodelta 1988) tehtäisiin tarkistuksia. Esitys asiakirjan tarkistamisesta hyväksyttiin LML:n neuvoston kokouksessa Bratislavassa kesäkuussa 1999.

Lähetysasiakirjan tarkistustyö annettiin vuonna 2000 perustetun ad hoc –työryhmän tehtäväksi. Työryhmässä olivat edustettuina LML:n jäsenkirkot seitsemältä alueelta (Etiopian evankelinen kirkko Mekane Yesus, Intian yhdistynyt evankelis-luterilainen kirkko, Singaporen luterilainen kirkko, Evankelinen luterilaisen tunnustuksen kirkko Brasiliassa, Unkarin evankelis-luterilainen kirkko, Suomen evankelis-luterilainen kirkko ja Baijerin evankelis-luterilainen maakirkko), lähetysosastot ja -järjestöt (Ruotsin kirkon kansainvälinen lähetys ja diakonia, Amerikan evankelis-luterilaisen kirkon maailmanlähetyksen osasto, Saksan luterilaisten kirkkojen lähetyksen ja palvelun yhteistyötoimikunta AKZMD ja Suomen Lähetysseura) sekä lähetykseen läheisesti liittyvät kehitysyhteistyöjärjestöt (saksalainen Brot für die Welt –järjestö ja Canadian Lutheran World Relief). Työryhmän jäsenten joukosta koottiin lisäksi viiden hengen työjaosto, joka sai vastuulleen asiakirjan luonnostelun.

Ad hoc -työryhmä kokoontui kerran vuodessa vuosina 2000–2003, työjaosto useammin. Työryhmän kokoontumisissa käsiteltiin työjaoston aikaansaannoksia. Työjaoston toimintaa innosti ja kannusti myös Berliinissä maaliskuussa 2001 järjestetty teologien, lähetystyön toimijoiden ja ekumeenisten keskustelukumppaneiden yhteinen kokoontuminen (Mission Encounter).

Asiakirjan ensimmäinen luonnos (Draft A) tuotiin LML:n lähetyksen ja kehityksen ohjelmakomiteaan keskusteltavaksi ja kommentoitavaksi vuonna 2002. Sen jälkeen kommentteja ja täydennyksiä pyydettiin jäsenkirkoilta, tutkimuslaitoksilta, lähetysosastoilta ja –seuroilta sekä asianosaisilta kehitysyhteistyöjärjestöiltä. Seuraava luonnos (Draft B) lähetettiin LML:n kymmenennen yleiskokouksen alueellisten valmistelukokousten osanottajille ja yleiskokoukseen osallistuville. Kirkkojen ja yksittäisten henkilöiden esittämät kommentit huomioitiin, mikäli mahdollista, kolmannessa luonnoksessa (Draft C).

Kaikki ohjelmakomiteat keskustelivat kolmannesta luonnoksesta LML:n neuvoston kokouksessa Genevessä syksyllä 2004. Neuvosto hyväksyi luonnoksen sillä ehdolla, että ohjelmakomiteoiden reaktiot ja lisäykset liitettäisiin luonnokseen, jos mahdollista. Viimeisen silauksen luonnokselle antoi lähetyksen ja kehityksen ohjelmakomiteasta koottu kolmen hengen ryhmä, joka oli nimitetty asiantuntija-avuksi toimitustyöhön.

Matka on ollut pitkä mutta rikastuttava! Monet kirkot, järjestöt ja henkilöt ovat osallistuneet tämän asiakirjan laadintaan: ajatteluun, suunnitteluun, kirjoittamiseen, kommentointiin, muotoiluun ja uudestimuotoiluun, toimitustyöhön, julkaisusuunnitteluun, taittoon, painatukseen, jakeluun ja niin edelleen. Mukana on ollut koko kommuunio!

Käytän tässä tilaisuutta hyväkseni ja ilmaisen syvän arvonantoni ad hoc –työryhmän jäsenille, työjaostolle ja Mission Encounter –kokouksen osanottajille erinomaisesta työstä sekä kaikille kirkoille, instituuteille, järjestöille ja henkilöille, jotka vahvistivat asiakirjaa kommenteillaan ja täydennyksillään. Osoitan myös kiitokseni LML:n työtovereilleni, jotka tekivät töitä pitkään ja lujasti saattaakseen asiakirjan nykyiseen muotoonsa.

Toivon, että meistä jokainen voisi löytää ilon ja rauhan siinä tiedossa, että Jumala tekee suuria tekoja tämän asiakirjan välityksellä sen lähetyksen hyväksi, jolla hän lähestyy koko luomakuntaa.

Rev. Dr Péri Rasolondraibe, Johtaja
Lähetyksen ja kehityksen osasto
Toimitustyön koordinaattori

JOHDANTO

JOHDANTO

© CAM Barbara Robra

Lähetysasiakirja Together in God's Mission: An LWF Contribution to the Understanding of Mission (1988) nosti esiin kokonaisvaltaisen lähetysajattelun. Lisäksi se piti paikalliskirkkoa todistajana, jonka myötä Jumalan lähetys kantautuu erilaisiin oloihin: uskonnollisiin, aatteellisiin, yhteiskunnallisiin, poliittisiin, taloudellisiin, maantieteellisiin ja väestöllisiin. Tarkemmin sanoen asiakirjassa (s. 9) lausutaan seuraavasti:

"Evankeliumin julistaminen, ihmisten kutsuminen uskomaan Jeesukseen Kristukseen ja liittymään jäseniksi uuteen yhteisöön Kristuksessa, osallistuminen rauhantyöhön ja oikeudenmukaisuuden puolustamiseen sekä osallistuminen taisteluun kaikkia orjuuttavia ja epäinhimillistäviä voimia vastaan ovat siten olennainen osa kirkon lähetystehtävän kokonaisuutta. Kaikki nämä toiminnot viittaavat Jumalan valtakunnan todellisuuteen ja sen lopulliseen toteutumiseen historian täyttymyksessä."

LML:n kahdeksas yleiskokous Curitibassa (1990) ja yhdeksäs yleiskokous Hongkongissa (1997) kehittelivät edelleen teologista näkemystä ja vakaumusta kirkon lähetyksen kokonaisvaltaisuudesta sekä sen osallisuudesta Jumalan lähetykseen. Myös kymmenes yleiskokous Winnipegissä (2003) korosti voimakkaasti tätä näkemystä. Yleiskokouksen viestissä lausuttiin, että meidän osallistumisemme kolmiyhteisen Jumalan lähetykseen koostuu kolmesta toisiinsa liittyvästä ulottuvuudesta, jotka ovat kirkon lähetyksen olennaisia osia. Ne ovat palvelu, julistus ja vuoropuhelu.

Nyt käsillä oleva asiakirja pyrkii käsittelemään ja syventämään jäsenkirkkojen kokonaisvaltaista lähetysajattelua ja –toimintaa eli lähetystä muutoksena, sovintona ja voimaannuttamisena.

Nairobissa vuonna 1998 käyty LML:n neuvottelu "Churches in Mission" tähdensi kokonaisvaltaista lähetysajattelua ja –toimintaa osana luterilaista

identiteettiä. Lisäksi se toisti LML:n vuoden 1988 lähetysasiakirjan kannan seuraavin sanoin:

”Lähetys koostuu julistuksesta, palvelusta ja oikeudenmukaisuuden puolustamisesta. Julistus on jokaisen kristityn pyrkimystä kertoa ja tulkita evankeliumia omassa kontekstissaan. Se on yksi tapa, jolla Jumalan pelastava toiminta ja merkityksellinen läsnäolo havaitaan maailmassa. Palvelu tähdentää rakkautena vaikuttavan uskon diakonista ulottuvuutta. Siinä haetaan vapautusta ja voimaantumista puutteenalaisille. Oikeudenmukaisuuden puolustaminen tarkoittaa kirkon julkista toimintaa, jolla se asettuu yhä uudelleen puolustamaan ihmiselämän arvokkuutta niin yksilön kuin yhteisönkin tasolla. Se tarkoittaa myös entistä laajempaa oikeudenmukaisuuden tajua, joka ulottuu myös talouden, yhteiskunnan ja ekologian alueille.” (Report, s. 20.)

Neuvottelussa pidettiin muutosta (*transformation*) lähetyksen kannalta ehdottoman tärkeänä asiana. Lähetyksen ymmärtäminen niin yksilön kuin yhteisönkin perinpohjaiseksi muutokseksi syventää diakonisen palvelun voimaannuttavaa ulottuvuutta. Se myös haastaa kirkkoa itseäänkin muuttumaan, jotta kirkko voisi toimia muutoksen välineenä maailmassa.

Lisäksi neuvottelussa vaadittiin vuoden 1988 lähetysasiakirjan tarkistamista, jotta se kuvastaisi ja käsittelisi paremmin 2000-luvun lähetyshaasteita ja –mahdollisuuksia. Tämä uusi asiakirja rakentuu siis vuoden 1988 lähetysasiakirjan perustalle mutta tarjoaa siihen nähden erilaisen tulkinnallisen lähestymistavan. Näin se luo vahvempaa teologista pohjaa tämän vuosisadan lähetysajattelulle ja –toiminnalle.

Tämän asiakirjan tarkoituksena on

- auttaa maailman luterilaisia kirkkoja tulemaan entistä syvemmin tietoisiksi Jumalan lähetyksestä maailmassa ja kirkon roolista Kristuksen ruumiina ja osana Jumalan lähetystä sekä
- varustaa ja tukea luterilaisten kirkkojen itsetutkistelua ja lähetystehtävän vahvistamista uudelleen kussakin toimintaympäristössä. Kirkon kaikkia tasoja (seurakunnallista, kansallista ja alueellista) sekä asianosaisia järjestöjä kehotetaan arvioimaan lähetysvastuutaan uudelleen. Niitä myös kannustetaan etsimään uusia tapoja ymmärtää omaa osallistumistaan Jumalan lähetykseen nyt ja tulevaisuudessa.

Asiakirjan toivotaan vahvistavan ja syventävän kirkon itseymmärrystä missionaalisena kirkkona ja elävän tätä ymmärrystään täydesti todeksi. Termiä ”missionaalinen” on jo useiden vuosien ajan käytetty tarkoittamaan sitä, että lähetys kuuluu kirkon olemukseen. Termi ”missionaarinen” on puolestaan varattu kuvaamaan lähetystä kirkon toimintana. Missionaalisessa kirkossa kirkon syvin olemus on sen osallisuudessa Jumalan lähetykseen.

Kirkon lähetystehtävänä on viitata ja osallistua siihen Jumalan valtakunnan eskatologiseen todellisuuteen, joka murtautuu esiin Jeesuksen Kristuksen elämässä, kuolemassa ja ylösnousemuksessa. Muutoksen, sovinnon ja voimaantumisen perustana on Jumalan valtakunnan lopullisen täyttymyksen ennakointi.

Raamatullinen lähetysmalli

Malleja kirkon lähetysajattelulle ja –toiminnalle löytyy useistakin Raamatun kertomuksista. Yksi malleista esitetään Hesekielin näkykokemuksessa (Hes. 37), toinen siinä lähetysjulistuksessa, jonka Jeesus lausui Nasaretissa (Luuk. 4). Yksikään malli ei selitä kaikkea. Jokainen malli tarjoaa haasteita ja mahdollisuuksia. Tämän asiakirjan lähetysmalliksi on valittu kohtaaminen Emmauksen tiellä (Luuk. 24:13–49). Se vahvistaa ja valaisee *herme-*

© CAM Barbara Robra

neuttisen spiraalin lähestymistapaa, jossa lähetystä tarkastellaan kontekstin, teologian ja käytännön vuorovaikutuksena. Tätä nykyä sen katsotaan myös kuvaavan parhaiten lähetystä *rinnalla kulkemisena* (*accompaniment*).

Missionaarinen kohtaaminen alkaa siitä, kun Jeesus kulkee opetuslasten kanssa Emmauksen tiellä. Hän kuuntelee heidän kertomustaan ja osallistuu samalla heidän tuskaansa (jae 18). Sen jälkeen Jeesus tulkitsee kirjoituksia ja jakaa oppilaidensa kanssa teologisen ymmärryksen Jumalan pelastavasta toiminnasta maailmassa. Seuraavaksi hän murtaa leipää ja paljastaa siten olevansa ylösnousseena läsnä opetuslastensa keskellä. Opetuslasten silmät aukeavat Jumalan valtakunnalle, joka on murtautumassa esiin. Kohtaaminen saa heissä aikaan muutoksen, ja he riemuitsevat Kristuksen sovittavasta läsnäolosta. He lähtevät liikkeelle, voimaantuneina jakamaan hyvän uutisen niin toisille opetuslapsille kuin muillekin.

Opetuslasten silmät aukeavat Jumalan valtakunnalle, joka on murtautumassa esiin. Kohtaaminen saa heissä aikaan muutoksen, ja he riemuitsevat Kristuksen sovittavasta läsnäolosta.. He lähtivät liikkeelle, voimaantuneina jakamaan hyvän uutisen niin toisille opetuslapsille kuin muillekin.

Tässä asiakirjassa seurataan Emmauksen tien mallia. Ensimmäisessä osassa nimetään ja erotellaan lähetyksen kontekseja. Toisessa osassa käsitellään lähetyksen teologiaa ja kolmannessa keskitytään lähetyksen käytäntöön. Lähetys, joka ymmärretään muutokseksi, sovinnoksi ja voimaannuttamiseksi, noudattaa ennemmin hermeneuttista spiraalia kuin suoraviivaista lähestymistapaa. Sen pohjana on dynaaminen näkemys lähetyksen kontekstuaalisuudesta eli tilannekohtaisuudesta. Hyvä uutinen voidaan siis välittää ihmisille todellisesti vain heidän omassa kontekstissaan eli sillä kielellä ja niillä toimintatavoilla, jotka kuuluvat olennaisesti heidän kontekstiinsa. Dynaaminen spiraali kiertyy, kun kirkon käsitys kontekstistaan on vuorovaikutussuhteessa kirkon teologiaan, joka taas on tietoisen inkarnatorista eli kontekstinsa näköistä ja kyllästämää. Tällainen kontekstuaalinen teologia puolestaan edistää ja ruokkii sellaisia lähetyksen käytäntöjä, jotka ovat vuorovaikutussuhteessa kontekstiinsa ja muuttavat sitä.

Kirkon haasteena on siis lähteä liikkeelle yhä uudestaan, tutkia muuttuvaa kontekstiaan yhä uudestaan teologiansa ja toimintansa valossa, syventää teologiansa kontekstualisointia ja ottaa toimintansa yhä uudestaan tarkastelun kohteeksi. Kirkko toteuttaa lähetystään Emmauksen tien esimerkin tavoin liittymällä ihmisten seuraan ja kulkemalla heidän kanssaan mitä moninaisimmissa tilanteissa.

Osa 1

LÄHETYKSEN KONTEKSTIT

Samana päivänä oli kaksi opetuslasta menossa Emmaus-nimiseen kylään, jonne on Jerusalemista noin kahden tunnin kävelymatka. He keskustelivat kaikesta siitä, mitä oli tapahtunut. Heidän siinä puhellessaan ja pohdiskellessaan Jeesus itse liittyi heidän seuraansa ja kulki heidän kanssaan. He eivät kuitenkaan tunteneet häntä, sillä heidän silmänsä olivat kuin sokaistut. Jeesus kysyi heiltä: "Mistä te oikein keskustelette, matkamiehet?" He pysähtyivät murheellisina, ja toinen heistä, Kleopas nimeltään, vastasi: "Taidat olla Jerusalemissa ainoa muukalainen, joka ei tiedä, mitä siellä on näinä päivinä tapahtunut." "Mitä te tarkoitatte?" Jeesus kysyi.
Luukas 24:13–19

© CAM Barbara Robra

OSA 1

LÄHETYKSEN KONTEKSTIT

Vastaavasti kuin Jumala syntyi ihmiseksi tiettyyn tilanteeseen (Luuk. 2:1–2), myös Jumalan lähetys paikallistuu erityisiin yhteiskunnallisiin, taloudellisiin, poliittisiin, uskonnollisiin ja kulttuurisiin konteksteihin. Nykyolot eroavat varmasti Juudean oloista 2000 vuotta sitten, mutta Jumalan valtakunta murtautuu yhä nykypäivän maailman nimenomaiseen kontekstiin. Lähetykseen sitoutuminen edellyttää näin ollen, että ajan merkit erotetaan rukouksessa ja että konteksteja luetaan tarkkaan. Jotta lähetys olisi todellisesti kontekstuaalista ja kokonaisvaltaista, kirkon tulisi erottaa ja tutkia kontekstinsa sekä paikallisella että kansallisella tasolla ja pitää mielessä maailmanlaajuisten ja alueellisten tekijöiden vaikutus paikallisiin konteksteihin. Tässä asiakirjassa pyritään erityisesti tähdentämään joitakin maailmanlaajuisiin ja alueellisiin konteksteihin liittyviä näkökohtia.

Samalla paikalliskirkkoja yllytetään jatkamaan tehtävää omissa konteksteissaan.

1.1. Kontekstien erottaminen ja nimeäminen

Ihmisten elinolot vaikuttavat siihen, millaisiksi heidän käsityksensä maailmasta, evankeliumista ja itsestään muotoutuvat. Kirkko ei voi siksi olettaa, että sen näkemykset maailmasta, toisista ihmisistä, maasta ja Jumalasta olisivat yleispäteviä. Kirkko nimeää kontekstejaan, jotta sen olisi helpompi olla maailmassa sulautumatta maailmaan (Joh. 17). Kirkko nimeää kontekstejaan myös siksi, että se huomaisi ne asiat ja ihmiset, joita Jumala tahtoo muuttaa, sovittaa ja voimaannuttaa.

Kontekstin nimeäminen ei ole pelkkää kontekstiin liittyvien tekijöiden luettelointia. Siihen kuuluu tunnistamista, analysointia, tietämistä ja luokittelua, ja se tähtää kontekstin muuttamiseen. Se on yhteistoimintaa, joka koostuu keskustelusta ja vuoropuhelusta, kuuntelusta ja puhumisesta, toiminnasta ja tarkkailusta, antamisesta ja vastaanottamisesta. Vuorovaikutus on olennainen osa lähetyksen kontekstin havaitsemista ja nimeämistä. Joskus kirkko voi nähdä kontekstinsa uudessa valossa ulkopuolisten tekijöiden avulla. Etenkin syrjäytettyjen ja laiminlyötyjen äänet ilmentävät konteksteja uusilla tavoilla ja auttavat kirkkoa tarkentamaan lähetyksen polttopistettä.

Kontekstianalyysia tekevä kirkko voi kohdistaa huomionsa esimerkiksi muutosta ja/tai tervehdyttämistä kaipaaviin tilanteisiin, konflikti- ja sovintotilanteisiin ja vallankäytön tilanteisiin, joissa valtaa joko käytetään väärin tai joissa se jää puuttumaan. Kontekstien ymmärtäminen edellyttää maailmassa vaikuttavien tosiasioiden ja voimien nimeämistä. Näihin voimiin sisältyvät sekä pahuuden voimat että Jumalan voima. Synti, hävitys, rikkoutuneet yhteiskunnalliset ja ihmissuhteet sekä ekologinen turmeltuminen kertovat elämäntavasta, joka ei ole Jumalan tahdon mukainen.

Kontekstit ovat kuitenkin myös paikkoja ja tilanteita, joissa Jumala jo tekee työtään, jotta hänen luvattu valtakuntansa toteutuisi. Ne ovat paikkoja, joissa Jumalan ihmiset toimivat eri kutsumuksissaan. Ne ovat myös tilanteita, joissa julistetaan hyvää uutista, kuunnellaan sorrettujen ääniä, puututaan vääryyksiin ja tuodaan tervehtymistä kaikille ihmisille ja koko luomakunnalle. Kirkko saattaa tehdä myös virheitä konteksteja nimetessään. Kontekstien ymmärtäminen on kuitenkin tarpeen, sillä muuten kirkossa voitaisiin luulla, että asiat ovat juuri siten kuin niiden on tarkoituskin olla.

1.2. Konteksteja nimeävät äänet

Kirkon on kuunneltava tarkkaan ja tarkoitushakuisesti niitä maailman monia tärkeitä ääniä, jotka nimeävät konteksteja. Köyhien, sorrettujen, syrjittyjen, unohdettujen ja vaiennettujen huudot kertovat vallanpitäjien tuhoisasta ylimielisyydestä ja paljastavat Kristuksessa esiin murtautuvan Jumalan valtakunnan tarpeen. Jumalan valtakunta on näet elämää antava yhteisö, jossa vallitsee oikeus ja joka sulkee kaikki yhteyteensä. Naisteologian uudet, korjaavat toimintamenetelmät, nuorten luovuus ja Jumalan voimaannuttavan läsnäolon ja toiminnan yhteisöissään kokeneet ihmiset auttavat kirkkoa erottamaan ne tilanteet, joissa muutosta, sovintoa ja voimaantumista kulloinkin kaivataan.

Kontekstien ymmärtäminen edellyttää maailmassa vaikuttavien tosiasioiden ja voimien nimeämistä. Näihin voimiin sisältyvät sekä pahuuden voimat että Jumalan voima.

Toiset silmälasit, joiden läpi katsella maailmaa ja siinä vaikuttavia arvoja ja ihanteita, tarjoutuvat kontekstissa yhteisesti luetuista Raamatun teksteistä. Ne auttavat kirkkoa arvioimaan omaa kontekstiaan sekä laajemmasta historiallisesta että myös Jumalan maailmansuunnitelman näkökulmasta. Tämä katselu vastaa sitä, miten Jeesus avasi kirjoituksia opetuslasten kanssa Emmauksen tiellä. Myös sellaisia aiheita kuin vanhurskauttamista, armoa, Sanaa ja sakramentteja koskevat teologiset ja tunnustukselliset asiakirjat vaikutta-

vat tapaan, jolla kirkko katsoo kontekstiaan uudesta näkökulmasta.

Lisänäkökulmia kontekstin tarkasteluun avautuu edelleen ekumeenisen sitoutumisen sekä kirkkojen- ja uskontojenvälisen vuoropuhelun kautta. Ne voivat tuoda esiin uusia tai entistä selvempiä välähdyksiä Jumalan valtakunnasta, joka on murtautumassa maailmaan. Ne voivat myös tuoda näkyviin sellaisia uusia lähetyksen mahdollisuuksia ja -haasteita, jotka saattavat muuten jäädä huomaamatta.

Myös profeetalliset äänet yhteiskunnassa, sekä kirkon sisällä että sen ulkopuolella, luovat todellisuuskuvaa eri konteksteista. Nämä äänet voivat olla tutkijoita, viisaita, asioihin osallisia naisia tai ääniä, jotka kantautuvat huutoina ihmiselämän eräämaista. Ne voivat kyseenalaistaa kirkon olettamuksia ja haastaa kirkkoa tarkistamaan tärkeysjärjestyksiään ja ihanteitaan. Myös Jumalan luomakunta kohottaa äänensä konteksteja nimetäkseen. Se julistaa kunniaa Jumalalle (Ps. 19:1–4), joka ravitsee koko luomakunnan ruumiillista, henkistä ja hengellistä elämää. Se myös tuomitsee tuskallisesti ihmisen ahneuden ja hillittömän väkivallan, joka aiheuttaa ympäristölle suunnatonta tuhoa ja hävitystä.

Kirkon tulee kuunnella muitakin ääniä ja käyttää muitakin erottelun välineitä kontekstien nimeämisessä. Kaikkia niitä ei voida kuitenkaan käsitellä tässä yhteydessä. Tässä keskitytään kuvailemaan vain joitakin perustapoja ja -välineitä. Niiden avulla kirkko voi aloittaa sen paikan erottamisen ja nimeämisen, jossa se on kutsuttu osallistumaan Jumalan lähetykseen ja kiinnittymään hermeneuttiseen spiraaliin.

1.3. Muuttuvan maailmantodellisuuden kontekstikohtaiset vaikutukset

Jumalan lähetys samoin kuin siitä johtuva kirkon lähetys tapahtuvat alati muuttuvissa konteksteissa. Kirkon kontekstit vaihtelevat sekä paikan mukaan että muodoltaan. Jatkuvista muutoksista ja kontekstikohtaisista eroista huolimatta uuden vuosisadan alun lähetyskontekstissa on kuitenkin nähtävissä tiettyjä yleisteemoja. Tässä esittävät esimerkit eivät silti kerro tyhjentävästi kaikkia tekijöitä, jotka kirkon on otettava huomioon konteksteja tarkastellessaan. Kontekstiaan tutkiva kirkko saa huomata, miten kontekstikohtaiset seikat vaikuttavat kirkon elämään ja todistukseen. Kirkko saattaa myös kysyä, mitkä muut tekijät ovat olennaisia kontekstien muotoutumiselle ja millaisia myönteisiä ja kielteisiä seuraamuksia nämä tekijät aiheuttavat Jumalan lähetyksessä mukana oleville ihmisille.

1.3.1. Globalisaation monisyiset vaikutukset

Vuosisadan vaihdetta leimasivat historiallisesti merkitykselliset muutokset kuten Neuvostoliiton romahdus, kylmän sodan loppuminen, johtavan supervallan vahvistuminen, apartheidin purkaminen laillistettuna rotusyrjintänä sekä informaatioteknologinen vallankumous, joka avasi väylän globalisaatiolle. Parantuneet liikenne- ja tietoliikenneyhteydet ovat liittäneet maailman eri osat entistä tiiviimmin yhteen. Globalisaatiolla on ylipäätään ollut huomattava vaikutus yhteiskuntaelämän kaikkiin osa-alueisiin: talouteen, politiikkaan, kulttuuriin, tiedonvälitykseen sekä yksilöiden arvomaailmaan ja moraalitajuun.

Globalisaatio on yhtäältä ollut hyödyksi eri elämänalueille. Parempien liikenneyhteyksien ansiosta ihmiset voivat matkustaa laajalti entistä joustavammin ja kohdata eri kulttuurien ihmisiä heidän omissa konteksteissaan. Teknistynyt tiedonvälitys kuten internet on demokratisoinut tie-

© Wolfgang Hagemann, http://www.wolfgang-hagemann.de/ny98/

donkulkua. Se ei ole enää niin helposti valtion säädeltävissä ja käsiteltävissä. Tieteellis–teknisen osaaminen, ihmisten pyrkimysten parhaat käytännöt eri aloilla samoin kuin odotukset ja mahdollisuudet ovat yhteiset yli alueellisten ja kansallisten rajojen. Jossakin määrin globalisaatio on myös lisännyt hallitusten ottamista julkisen silmälläpidon kohteeksi, nopeuttanut ja helpottanut kriiseihin reagointia sekä edistänyt tietoisuutta ihmisoikeuksista ja niiden väärinkäytöstä eri puolilla maailmaa. Yhteiskunnallisesti ajateltuna globalisaatio tuo tuttuuden tunteen paikasta riippumatta, ja ekologisesti ajateltuna se lisää herkkyyttä ekosysteemin rajallisuuden ja yhteenkuuluvuuden ymmärtämiseen.

Toisaalta globalisaatio on edistänyt individualismia yhteisön kustannuksella ja syventänyt siten kuilua kansojen ja kansakuntien kesken sekä varakkaiden ja köyhdytettyjen välillä. Uusliberalistisella talouden globalisaatiolla, joka vannoo tuottavuuden, kilpailun, monialayritysten ja tuotantovälineiden yksityisomistuksen nimiin, on myös käänteiset vaikutuksensa. Erityisesti etelässä monien maiden talous on näet hiipunut pelkäksi henkiinjäämiseksi. Ylikansalliset yhtiöt sanelevat globaalin talouden suunnan, eikä paikallistalouksilla ole siihen mitään sanomista. Joillakin yhtiöillä on enemmän varallisuutta – ja siten myös valtaa – kuin suurimmalla osalla maailman hallituksista. Velkataakat heikentävät jo entisestään köyhdytettyjä kansakuntia. Lisäksi ne kärsivät siitä, että elämästä ja ihmisruumiista tehdään kauppatavaraa, kulttuuri länsimaistetaan ja köyhyys sukupuolitetaan naisille ominaiseksi. Myytäväksi tarkoitettu maataloustuotanto, maatalous liiketoimintana ja ankarat ilmastomuutokset estävät monia etelän kansakuntia ylläpitämästä ruokaturvaa. Joka vuosi miljoonat perheet ja kokonaiset kansakunnat löytävät itsensä vaikeasta taloudellisesta tilanteesta. Työtä vaille jääneiden koulutettujen nuorten määrä kasvaa.

Globalisaatiolla on ylipäätään ollut huomattava vaikutus yhteiskuntaelämän kaikkiin osa-alueisiin: talouteen, politiikkaan, kulttuuriin, tiedonvälitykseen sekä yksilöiden arvomaailmaan ja moraalitajuun.

Kulutusideologia, joka kuuluu olennaisena osana uusliberalistiseen talouteen, haastaa missionaalisen kirkon. Markkinaehtoinen talous vaatii kannustimekseen korkeaa kulutusta, ja kulutusmyönteisyys vahvistuu markkinahengestä, joka liittää markkina-arvon kaikkeen, myös moraaliin ja uskontoon. Talous, joka saadaan kukoistamaan ennemmin tuhlaten kuin säästäen, heikentää maan luonnonvarojen säilymistä tuleville sukupolville. Mainonta

on lisännyt kulutusmyönteisyyttä myös siellä, missä köyhyys vallitsee. Se hämärtää eroa toiveiden ja tarpeiden väliltä ja korostaa ostamista kierrätyksen sijasta, mikä puolestaan vaikuttaa vahingollisesti sekä yhteiskuntaan että ympäristöön.

Missionaalinen kirkko haastetaan puuttumaan taloudelliseen epäoikeudenmukaisuuteen ja kyseenalaistamaan näkemykset, joissa ihmiset määritellään tai arvioidaan varallisuutensa mukaisesti tai markkina-arvonsa perusteella (ks. LML:n työpaperi *"Engaging Economic Globalization as a Communion"*, May 2001).

© CAM Barbara Robra

Globaalin kulutustalouden jatkuminen tehostaa ekosysteemin hävitystä. Samalla kun sademetsien tuhoaminen jatkuu ja tuholaismyrkkyjen käyttö voittojen maksimoimiseksi kasvaa, laajeneva aavikoituminen vähentää maanviljelykseen sopivien maa-alueiden määrää. Maatalouden yhtiöittäminen aiheuttaa työttömyyttä, mikä taas johtaa muuttoliikkeeseen maaseudulta kaupunkeihin ja tuo esiin ekologisten ja taloudellisten seikkojen välisen yhteyden. Läntisen kulttuurin rosvoava tunkeutuminen muille alueille, maailman väestön nopea kasvu ja vahingolliset kulttuuriperinteet ovat hävittäneet monia eliölajeja, ja ne uhkaavat myös herkkien ekosysteemien helposti horjuvaa tasapainoa.

Teknologian kehitys ja nykyajan mukavuudet saavutetaan monesti maan, ilman ja veden kustannuksella. Kemikaalit, haitalliset säteilytykset ja radioaktiivinen säteily uhkaavat koko luomakunnan hyvinvointia. Jumalan luomakunta kärsii suuresti syntisten ihmisten käsissä. Samanaikaisesti tekniikan edistysaskeleet auttavat kuitenkin ihmisiä löytämään, tutkimaan ja poistamaan muita haitallisia aineita ja käytäntöjä. Esimerkiksi lääkeaineet sekä säteilyn käyttö taudinmäärityksessä ovat säästäneet lukemattomia ihmishenkiä kautta maailman.

1.3.2. Teknologinen ympäristö

Globalisaatio on lisännyt teknologian käyttöä ja helpottanut tiedonsaantia. Informaatioteknologialla on sekä hyvät että huonot puolensa. Hyvää on se, että ihmiset voivat viestiä vapaammin ja välittömämmin ja että tiedon tallentaminen, haku, käsittely ja levitys käyvät sujuvammin. Ihmiset voivat myös ylittää uskontojen perinteiset maantieteelliset rajat. Informaatioteknologia voi myös auttaa kirkkoa tavoittamaan ihmisiä, jotka ovat vetäytyneet pois institutionaalisista uskonnollisista yhteisöistä.

Informaatioteknologian huonoja puolia on taas se, että "virtuaalisesta" yhteydestä uhkaa tulla henkilökohtaista yhteyttä tärkeämpi.

Informaatioteknologiaan liittyy myös vaara, että kuilu teknologiayhteyksistä osallisten ja niistä osattomien välillä kasvaa. Se, että varakkaiden on köyhiä helpompi päästä käsiksi tekniikan uutuuksiin, lyö kiilaa sekä hyvinvointivaltioiden ja köyhien maiden että varakkaiden ja varattomien ihmisten välille.

Myös eläinten ja kasvien geneettisen manipuloinnin maailmanmarkkinat kukoistavat. Vaikka geenimuunnellun ravinnon fysiologisia seurauksia ei vielä tunnetakaan, sen avulla luodaan uusia riippuvaisuuksia. Maailmanlaajuisten maatalousyhtiöiden harjoittama kotoperäisten kasvien geneettinen patentointi luo ja ylläpitää eteläisten maiden riippuvaisuutta ja jättää ne vaille omistusoikeuksia.

Ympäri maailmaa levinnyt naisliike on avannut ovia monille naisille vahvistamalla heidän oikeuksiaan omaan ruumiiseensa. Samanaikaisesti talouden ja viihteen globalisaatio on lisännyt naisten hyväksikäyttöä ja esineellistämistä. Heitä on ajettu kauppatavaraksi, kohdunvuokraukseen ja munasolujen luovuttajiksi. Mahdollisuus lapsen sukupuolen selvittämiseen ennen syntymää on johtanut naispuolisten sikiöiden abortointien määrän kasvuun alueilla, joilla poikalapset ovat toivotumpia kuin tytöt.

Se, että jokin on mahdollista, ei välttämättä tarkoita, että se olisi oikein. Tieteentekijöillä on merkittävä valta maailmassa, joka ihannoi teknologiaa. Tähän valtaan liittyy kiusaus käyttää sitä väärin, esimerkiksi sotilastarkoituksiin. Jumalan lähetykseen osallistuva kirkko, joka näkee välähdykseltä Jumalan valtakunnan esiinmurtautumisen Kristuksessa, törmää eettisiin ongelmiin, jotka koskevat teknologian arvoa ja käyttöä. Kirkon on otettava vakavasti huomioon, mikä on sopivaa ja tarkoituksenmukaista, ja kannettava huolta kulttuurisesta loukkaamattomuudesta ja julkisesta vastuunalaisuudesta.

1.3.3. Terveysolot

Tieteellisen ja teknisen kehityksen ansiosta kamppailu eri sairauksia ja muita terveyden uhkatekijöitä vastaan on edistynyt huomattavasti. Teknologian edistysaskelista huolimatta maailma kuitenkin painii yhä terveysongelmien kanssa. Kamppailun voimakkuus vaihtelee maanosasta toiseen. Vielä 2000-luvullakin sairauden ja köyhyyden välinen yhteys on huomiota herättävä. Monissa etelän maissa ja hyvinvoivien maiden sisäisessä köyhyydessä köyhät ovat alttiimpia sairauksille kuin rikkaat. Sairastaminen heikentää etelän maiden hauraita talouksia.

Nykypäivän maailmaa leimaavat erilaiset ruumiilliset, henkiset, psykologiset, emotionaaliset, hengelliset, ihmissuhteisiin liittyvät ja sosiaaliset sairaudet. Jotkut niistä myönnetään, jotkut salataan ja kielletään. Viimeksi mainittuihin kuuluvat sellaiset tappavat taudit kuin HIV/AIDS, tuberkuloosi ja malaria, jotka vaurioittavat kokonaisia maanosia. HIV/AIDS on saanut pandemian mittasuhteet monissa etelän maissa. Kyky asianmukaiseen reagointiin riippuu taloudellisista, kulttuurista ja muista tekijöistä. Vaikka HIV/AIDS onkin ensisijaisesti terveysongelma, se aiheuttaa myös vakavia yhteiskunnallisia ja taloudellisia ongelmia. Orpojen määrä kasvaa ja perheiden kyky huolehtia itsestään heikkenee. Lapsista ja naisista on paikoitellen tullut entistä haavoittuvampia ja kuormitetumpia. Terveyskasvatusohjelmat ovat näissä tilanteissa tärkeitä, tärkeää on myös lopettaa tästä sairaudesta ja muista terveysongelmista vaikeneminen. Kirkolle on ollut vaikeaa puhua asiasta julkisesti, vaikka se avaisi Jumalan lähetykseen osallistuvalle kirkolle haastavan mahdollisuuden.

Maailmanlaajuisten maatalousyhtiöiden harjoittama kotoperäisten kasvien geneettinen patentointi luo ja ylläpitää eteläisten maiden riippuvaisuutta ja jättää ne vaille omistusoikeuksia.

Sairaudesta voi olla seurauksena pysyvä heikentyminen. Vammat eivät kuitenkaan ole sairauksia. Noin kymmenellä prosentilla minkä tahansa maan väestöstä on jokin seuraavista vammoista: liikuntavamma, näkövamma, kuulovamma, vajaaälyisyys tai psyykkinen sairaus. He joutuvat syrjityiksi työpaikoillaan tai työtä etsiessään. Lii-

kuntavaikeuksista kärsivien on toisinaan vaikea päästä julkisiin rakennuksiin, työpaikoille tai jopa kirkkoihin. Kirkot pyrkivät kuitenkin entistä enemmän huolehtimaan siitä, että myös vammaiset voisivat osallistua täydesti kirkon elämään ja työhön (esimerkkinä tästä vaikkapa viittomakielinen tulkkaus). Kirkolle on suuri haaste osallistua kansalaiskasvatukseen, jotta yhteiskunnassa opittaisiin raivaamaan fyysisiä esteitä ja lakattaisiin leimaamasta ja syrjimästä vammaisia.

1.3.4. Väkivallan maailma

Jumalan lähetyksen tapahtumapaikkana on aina ollut väkivaltainen maailma. Ristiinnaulitsemisessa tehtiin väkivaltaa sekä Jumalalle että epäsuorasti myös ihmiskunnalle ja kaikelle luodulle. Kirkon lähetys käynnistyi vainon ja väkivallan keskellä. Väkivaltaa on käytetty aina ja kaikissa muodoissaan, joko avoimesti tai peitellysti, muita suuremman vallan hankkimiseen. Väkivalta on tehokas väline, jonka avulla vallanpitäjät ja –tavoittelijat valvovat, tukahduttavat tai toteuttavat muutoksia omaksi hyödykseen. Se on syntiä.

Sodat ja selkkaukset: Kansakuntien sisäiset ja väliset väkivaltaisuudet, selkkaukset ja sodat kertovat valtataisteluista, joita käymällä pyritään pitämään yllä tai lisäämään rajallisten voimavarojen hallintaa ja saavuttamaan kiistämätön ylivoima. Ennen aikaan sotilaat saattoivat käydä tavanomaista sotaa ennalta määrättyjen taistelusääntöjen mukaisesti. Viime aikoina aseelliset selkkaukset ovat levinneet kapinallisten ja sotapäälliköiden käsiin. Viatonta siviiliväestöä, erityisesti lapsia ja naisia, käytetään panttivankeina, ihmiskilpinä ja maalitauluina. Aseellisiin selkkauksiin on aina liittynyt terrorin käyttöä pakkokeinona vihollisen murtamiseksi. Nykyajan teknologinen kehitys tekee tämän väkivallan muodon entistä tappavammaksi, sekä ruumiillisesti että henkisesti.

Sota saa aikaan sanoinkuvaamatonta kärsimystä, sairautta ja köyhyyttä niille, jotka ovat kaikkein haavoittuvimpia, eli vanhuksille, naisille ja lapsille sekä tuleville sukupolville. Se vaurioittaa infrastruktuureja ja turmelee ympäristöä.

Yhtä lailla tuhoavaa on se peitelty väkivalta, joka liittyy geopoliittiseen ja taloudelliseen sodankäyntiin ja kohdistuu köyhdytettyihin kansakuntiin. Sitä esiintyy tapauksissa, joissa avunanto tehdään riippuvaiseksi antajaa hyödyttävien toimintaohjelmien omaksumisesta vastaanottajan kustannuksella. Peiteltyä väkivaltaa ovat myös etelän maille myönnetyt lainvastaiset velat sekä rajoittamaton sijoitustoiminta, joka maksimoi sijoittajan voitot mutta vahingoittaa kohdemaita. Köyhyys on lisäksi jo itsessään yksi väkivallan muoto, sillä se vie ihmisarvon, terveyden ja hyvinvoinnin.

Rakenteellinen ja koko järjestelmää koskeva väkivalta: Väkivaltaa on myös se, kun etuoikeutetut ryhmät pystyttävät ja ylläpitävät yhteiskuntarakenteita omaksi hyödykseen. Esimerkiksi patriarkaaliset rakenteet eivät tunnusta naisten oikeuksia ja yhdenvertaisuutta. Siirtolaisia käytetään hyväksi ja maahanmuuttajia kohdellaan epäoikeudenmukaisesti etnisistä, rodullisista, sukupuoleen liittyvistä tai uskonnollisista syistä. Yhteiskunnallinen väkivalta ilmenee myös sosiaalisena kerroksellisuutena. Kastittomia ja alimmassa yhteiskunnallisessa asemassa eläviä syrjitään usein epäoikeudenmukaisesti.

Sellaiset yhteiskunnalliset ja poliittiset järjestelmät kuin diktatuuri, harvainvalta ja patriarkaatti ovat aina johtaneet koko järjestelmää koskevaan väkivaltaan. Se ilmenee ihmis- ja kansalaisoikeuksien tukahduttamisena, epäoikeudenmukaisten poliittisten ohjelmien toimeenpanemisena sekä alueellisten arvojen, ideologioiden ja talouksien määräämisenä yksipuolisin päätöksin. Sukupuolta, rotua, kansallisuutta, uskontoa, seksuaalista suuntautuneisuutta ja jopa kieltä on käytetty syrjinnän tai vaientamisen perusteena. Ääritapauksissa se voi johtaa etnisiin puhdistuksiin ja kansanmurhiin. Koko järjestelmää koskevalle väkivallalle

on myös esitetty haasteita halki historian. Väkivallan vastustaminen väkivallalla, kansallinen ja alueellinen terrori mukaan lukien, on aiheuttanut pitkällistä kärsimystä ja tuhoa.

Naisiin, lapsiin ja heikkoihin kohdistuva väkivalta: Väkivalta on syynä myös hirvittämään kärsimykseen kodin seinien sisällä. Väkivalta suunnataan usein naisiin, lapsiin, vanhuksiin ja vammaisiin. Heitä voidaan pahoinpidellä ruumiillisesti, seksuaalisesti ja henkisesti. Hakattuja naisia eristetään hoivaa ja tukea tarjoavista yhteyksistä, jotta he olisivat helpommin hallittavissa. Väkivalta voi ilmetä myös palkkojen ja mahdollisuuksien epäsuhtana miesten ja naisten välillä sekä ”lasikattoina” yrityssektorilla. Syrjivä kielenkäyttö jättää puolet maailman väestöstä vaille ääntä ja nimeä (ks. LML:n asiakirja *Kirkot sanovat ”ei” naisiin kohdistuvalle väkivallalle,* 2001; suom. 2004). Lapset voidaan jättää aliravituiksi tai vaille koulutusta. Väkivaltaa on myös lasten pakottaminen sotilaiksi, prostituoiduiksi tai ansiotyöhön.

Vanhuksiin ja ikääntyviin kohdistuva väkivalta tulee ilmi, kun hoitolaitokset loukkaavat heidän arvokkuuttaan tai rauhoittavat heitä raskailla lääkityksillä tai kun heidän omat lapsensa ja yhteiskuntansa kohtelevat heitä kaltoin taloudellisesti, sosiaalisesti, ruumiillisesti tai älyllisesti. Usein ikäihmisten viisaus torjutaan ja tukahdutetaan, ja heidän panoksensa arvojen ja elämänkokemusten siirtämisessä nuorelle sukupolvelle unohdetaan. Missionaalista kirkkoa kutsutaan puuttumaan tähän väkivaltaan sellaisilla tavoilla, jotka edistävät yhteenkuuluvuutta eristyneisyyden sijasta.

© CAM Barbara Robra

Uskonnollinen ja kirkollinen väkivalta: Uskonnollinen kiihkomielisyys on historian surullinen tosiasia. Se aiheuttaa väkivaltaa, joka suuntautuu sisäänpäin, kun kirkkoa tai uskonnollista yhdyskuntaa yritetään puhdistaa. Ulospäin suuntautuva uskonnollinen väkivalta taas kohdistetaan muiden uskontojen tai jopa toisten tunnustuskuntien edustajiin. Uskonnollinen väkivalta on väkivaltaa pahimmassa muodossaan, sillä se hakee oikeutuksensa uskonnon ja Jumalan nimistä. Fanaattiset kiivailijat harjoittavat sitä avoimesti kaikkien uskontojen piirissä. Peiteltynä sitä esiintyy, kun muista uskonnoista esitetään harhaanjohtavia

© LWF

käsityksiä ja tulkintoja, jotka vaikuttavat suoraan lähetysajatteluun.

Vaikka kirkko joutuukin usein väkivallan uhriksi, se ei ole sitä aina. Kirkko on myös itse harjoittanut väkivaltaa omia jäseniään kohtaan. Siirtomaakirkot pitivät lähetyskirkkoja vallassaan ja estivät nuorempia kirkkoja muodostamasta omaa johtajistoaan ja lähetysajatteluaan. Kirkolliset selkkaukset ovat usein johtuneet kirkon viranomaisten väärästä vallankäytöstä ja omaisuuskiistoista. Naisten pääsyä johtajiksi ja kirkon näköalapaikoille on estetty sekä vaivihkaa että räikeästi. Naisten äänet, samoin kuin nuortenkin, on vaiennettu ja jätetty huomiotta.

Sukupuolta, rotua, kansallisuutta, uskontoa, seksuaalista suuntautuneisuutta ja jopa kieltä on käytetty syrjinnän tai vaientamisen perusteena

Väkivalta pyrkii erottamaan ja eristämään ihmiset yhteisöistään sekä hoivan ja toivon lähteistään. Se kohtelee ihmisiä ihmistä vähempinä. Väkivalta on syntiä, joka pyrkii tukahduttamaan ja estämään kaikki toivon merkit ja yhteenkuuluvuuden Jumalassa. Missionaalista kirkkoa kutsutaan antamaan nimi tälle väkivallalle ja häpeämään sitä sekä kulkemaan niiden kanssa, jotka etsivät rauhaa ja oikeudenmukaisuutta, jotta he voimaantuisivat.

1.3.5. Uskonnolliset, kulttuuriset ja poliittiset kontekstit

Hengellisyys vahvistuu monilla maailman alueilla väkivaltaisuuksista ja katastrofeista huolimatta tai juuri niiden vuoksi. Ihmiset etsivät uusia hengellisyyden muotoja tyydyttääkseen johonkin kuulumisen kaipuutaan. Institutionaalinen kirkko ei useinkaan näytä tarjoavan kaivattua hengellistä tyydytystä. Monissa Euroopan maissa eletään jälkikristillisessä, postmodernissa, pitkälle maallistuneessa ja markkinavetoisessa todellisuudessa. Niiden kirkot ovat menettäneet runsaasti jäseniään, joilla ei enää riitä yleistä kiinnostusta kirkon elämään ja lähetykseen. Kristikuntaa ei sanan varsinaisessa merkityksessä enää ole. Uskontojen uudet ja uudelleen löydetyt muodot sen sijaan hyötyvät hengellisyyden etsinnästä. Jotkut ovat jättäneet institutionaaliset uskonnot taakseen ja vahvistaneet uudelleen löytyneitä kulttuurisia juuriaan, syventyneet spiritismiin tai valinneet maallistumisen.

Varsinkin pohjoisessa missionaalisen kirkon uutena haasteena on tarkastella uskonnollista ja kulttuurista moninaisuutta omassa keskuudessaan. Ihmiset, jotka hakevat taloudellisia mahdollisuuksia tai pakenevat sortoa ja väkivaltaa, muuttavat sankoin joukoin maasta ja maanosasta toiseen. Tämä laajamittainen siirtolaisuus on tehnyt

maailman suurkaupungeista entistäkin moniuskontoisempia ja –kulttuurisempia. Uskonnolliset kulttuurit eivät enää ole eristyksissä toisistaan. Monikulttuurisissa tilanteissa ihmiset tuntevat itseymmärryksensä tai identiteettinsä kyseenalaistetuiksi. He etsivät juuriaan ja elämän merkitystä tai tarkoitusta. Monella on meneillään minäkuvan jatkuva rakennusprojekti. Se tulee näkyviin varsinkin nuorisokulttuurissa ja siirtolaisten parissa, mutta se on luonteenomaista myös suurimmalle osalle ihmisistä. Identiteettiprojektit käynnistyvät sekä yksilöiden että yhteisöjen tasolla, kun ihmiset pyrkivät muotoilemaan ja uudelleen muotoilemaan yksilöllistä tai kollektiivista itseymmärrystään tai jopa kirjoittamaan historiaa uusiksi. Tämä näkökulma voi auttaa selittämään alueellisten selkkausten syitä ja myös valaisemaan fundamentalismin ja nationalismin kasvua. Siirtolaisten ja pakolaisten vastanottajamaiden kirkkoja haastetaan antautumaan jokapäiväiseen vuorovaikutukseen: vuoropuheluun ja vieraanvaraisuuteen.

Taantumuksellinen fundamentalismi on yksi tapa reagoida uskontojen moneuteen. Siihen kuuluu vahva halu suojella omaa ryhmää ja sen identiteettiä ulkopuolisilta vaikutteilta tai elvyttää palava uskollisuus perinteisiä, idealisoituja vakaumuksia kohtaan. Tarve elvyttää ja korostaa oman uskon perusperiaatteita on tärkeää ja voimaannuttavaa itselle, sillä perusperiaatteilla on luontainen muutosvaikutus yksilöön, uskonnolliseen yhteisöön ja yhteiskuntaan laajemminkin. Fundamentalismissa näitä periaatteita pidetään kuitenkin ehdottomina, ja ne määrätään koskemaan yhteisön kaikkia jäseniä. Jos fundamentalismi liitetään poliittiseen ja taloudelliseen valtaan, taantumuksellisella fundamentalismilla voidaan puolustella vastarintaa tai ulkopuolisiin kohdistuvaa väkivaltaa.

Laaja-alaista kulttuurista muutosta modernista myöhäis- tai jälkimoderniin yhteiskuntaan pidetään yhtenä haastavimmista lähetystilanteista. Tämä muutos liittyy läheisesti globalisaatioon, sillä sen ajatellaan olevan globalisaation yhteiskunnallista, kulttuurista ja uskonnollista jälkivaikutusta. Sille on ominaista perittyjen käsitejärjestelmien sekä vanhojen totuuksien ja auktoriteettien perinpohjainen kyseenalaistaminen. Mitään ei voida pitää varmana, olipa kysymyksessä sitten tiede, uskonto, perherakenteiden jatkuvuus tai perinteiset auktoriteettimuodot. Maailmassa, jossa tiedeyhteisö korostaa kielen ja hermeneutiikan merkitystä, epävarmuuden tunne tulee kasvamaan. Teologisten totuuksien kyseenalaistaminen haastaa kirkon lähetyksen maailmassa. Maailmanlaajuisten vaikutusketjujen välityksellä nämä pohjoisessa kehkeytyvät ilmiöt tunnetaan jo eri puolilla maailmaa.

Kristityt elävät ja toimivat erilaisissa poliittisissa oloissa. Mielipiteet eroavat siitä, osallistuvatko hallitukset Jumalan lähetykseen vai vastustavatko ne sitä. Jumalan hallintavalta voidaan sekoittaa poliittiseen valtaan. Hyvä hallinto houkuttelee olettamaan, että se on ”Jumalan siunaama” ja että kyseinen järjestelmä on säädetty kaikille kulttuureille. Jokainen hallintojärjestelmä ujuttaa kontekstuaalisia ja ideologisia näköalojaan yhteiskuntaan. Poliittisiin ideologioihin pakottaminen voi vaientaa ihmisten äänet, viedä heidän arvokkuutensa, ruokkia koko järjestelmää koskevaa väkivaltaa tai johtaa maailmanlaajuiseen konfliktiin. Huono hallinto voi estää saamasta riittäviä mahdollisuuksia koulutukseen, terveyteen, turvallisuuteen ja järjestäytymiseen. Jumalan lähetys kuitenkin tapahtuu keskellä näitä moniselitteisiä oloja.

1.4. Konteksti ja teologia

Edellä on nimetty joitakin nykypäivän konteksteihin liittyviä tekijöitä, jotka vaikuttavat kirkon missioon ja teologiaan.

Opetuslapset, jotka kulkivat Emmauksen tiellä, näkivät kontekstinsa toisin, kun Jeesus oli avannut heille kirjoituksia ja leipää murtaessaan ilmoittanut heille itsensä ylösnousseena Kristuksena. Kontekstin kirkastuminen oli heille tarpeen, jotta he voisivat ymmärtää ja tarkastella kontekstiaan tavalla, joka olisi heille avuksi ja voimaannuttaisi heitä lähetystä varten. Myös kirkon on tarpeen tutkia kriittisesti lähetysteologiaansa ja –toimintaansa Jumalan Sanan valossa, jonka Pyhä Henki tekee eläväksi kussakin kontekstissa.

Kontekstin ja teologian välinen suhde on dialektinen ja dialoginen, ja hermeneuttinen spiraali antaa siitä osuvan kuvan. Teologia on alkuperänsä jäljillä, kun Jumalan Sanan kontekstuaalista kuulemista seuraa uskon sitoumus. ”Rakkautena vaikuttava usko” syntyy Jumalan luovan Sanan kuulemisesta ja tekemisestä. Se ilmenee *praksiksena* eli toimintana, jossa evankeliumi pyritään inkarnoimaan yhteisön elämään ja kontekstiin. Kristillinen teologia on tarkkaa tutkimusta, jonka kohteina ovat Jumalan oleminen ja toiminta maailmassa sekä kirkon ja yksittäisen ihmisen harjoittama praksis. Lähetysteologia tutkii erityisesti Jumalan lähetystä ja kirkon vastausta Kristuksen armolliseen kehotukseen seurata itseään.

Laaja-alaista kulttuurista muutosta modernista myöhäis- tai jälkimoderniin yhteiskuntaan pidetään yhtenä haastavimmista lähetystilanteista.

Kristillinen teologia, joka tutkii praksista, on välttämättä kontekstuaalista. Konteksti vaikuttaa syvällisesti teologiaan, joka keskittää huomionsa kontekstiin. Teologia, joka on tällä tavoin kontekstinsa määrittämää, tulee haastaa jatkuvasti. Se tulee altistaa muutokselle, jonka Raamatusta ammennettu Jumalan Sana saa aikaan. Emmauksen tien opetuslapset antoivat ylösnousseen Kristuksen haastaa ja muuttaa heidän totutun käsityksensä Kristuksesta. Jumalan lähetystä jäsentämään kykenevän teologian täytyy muuttua jatkuvasti sen Sanan vaikutuksesta, joka kuullaan kontekstissa ja praksiksessa.

Lisäksi teologia, joka ammentaa kristillisen perinnön pitkästä historiasta ja tunnustusten rikkaudesta, terävöittää kirkon harjoittamaa kontekstianalyysia ja kontekstin nimeämistä. Teologia, joka palvelee missionaalista kirkkoa kontekstuaalisen praksiksen ja Jumalan luovan sanan välisessä dialektisessa jännitteessä, auttaa kirkkoa näkemään selvästi tehtävänsä maailmassa. Lisäksi se vahvistaa kirkon käsitystä olemassaolonsa perusteista.

OSA 2

LÄHETYKSEN TEOLOGIA

Silloin Jeesus sanoi heille: "Voi teitä ymmärtämättömiä! Noinko hitaita te olette uskomaan kaikkea sitä, mitä profeetat ovat puhuneet? Juuri niinhän Messiaan piti kärsiä ja sitten mennä kirkkauteen." Ja hän selitti heille Mooseksesta ja kaikista profeetoista alkaen, mitä hänestä oli kaikissa kirjoituksissa sanottu.
Luukas 24:25–27

OSA 2

LÄHETYKSEN TEOLOGIA

© CAM Barbara Robra

2.0. Johdanto

Vaikka sanaa ”lähetys” ei Raamatusta löydykään, Uuden testamentin johtoaiheena on maailmaan lähetetty Jumalan kansa, joka on merkkinä Jumalan armollisen valtakunnan esiinmurtautumisesta Kristuksessa. Historiallisten olosuhteiden johdosta ”lähetys” liitettiin 1500-luvulta alkaen valloitustoimintaan ja siirtomaapolitiikkaan, kulttuuriseen ja uskonnolliseen imperialismiin sekä läntisen kristinuskon juurruttamiseen kaikkialle maailmaan. Nykyisin lähetys-termiin liitetään monenlaisia käsitesisältöjä, joten se herättää helposti hämmennystä ja jopa inhoa. Onkin toivottavaa, että lähetyksen teologisen perustan tutkiminen hermeneuttisen spiraalin avulla selkiyttäisi erilaisia lähetyskäsityksiä ja vapauttaisi lähetyksen käsitteen sen entisestä väärinkäytöstä.

Raamatun mukaisesti olennaista on se hyvä uutinen, että Jeesus Kristus on Pelastaja, uskon perustus ja kaiken muutosvaikutteisen lähetyksen lähde.

Kirkon uskon, elämän, lähetyksen ja teologian perustana on Jumalan Sana Raamatussa. Tämä Sana tulee eläväksi kontekstissaan Pyhän Hengen työn välityksellä. Vaikka Raamatun eri osat eivät näyttäisi olevan yhdenmukaisia, luterilaiseen perinteeseen kuuluu näkemys, että Raamattu tulkitsee ja selittää itsensä ja paljastaa sen, mikä on olennaista ja mikä ei. Raamatun mukaisesti olennaista on se hyvä uutinen, että Jeesus Kristus on Pelastaja, uskon

perustus ja kaiken muutosvaikutteisen lähetyksen lähde. Sana herättää uskon, ja Sana liittää ihmisen uskon kautta elävään Jumalaan. Sana avaa siten uuden todellisuuden Kristuksessa, joka on uskossa läsnä Pyhän Hengen kautta. Tämä sama Pyhä Henki ylläpitää uskoa ja voimaannuttaa sen, jotta usko pitäytyisi Sanaan ja olisi vapaa lähetykseen (Joh. 14:12; Room. 6:22, 7:4).

Kirkon lähetys jatkuu Jumalan valtakunnan täyttymykseen saakka. Raamatun todistuksen mukaisesti Jumalan valtakunta on eskatologinen. Se on sellaisen lopun ajan todellisuutta, joka on jo tulossa. Se on murtautumassa elämäntilanteisiin ja konteksteihin tässä ja nyt. Jumalan täyteys on tullut ilmi Jeesuksessa Kristuksessa (Kol. 1:19, 2:9). Tämän ilmitulon myötä Jumalan uusi taivas ja maa (Ilm. 21) murtautuvat nykymaailmaan. Nykyinen luomakunta osallistuu uuteen luomiseen jo nyt. Jumalan valtakunnan ratkaisevana merkkinä on ristinkuoleman voittaminen Kristuksen ylösnousemuksessa. Se avasi ihmisille uuden tulevaisuuden Jumalan yhteydessä.

Maailma ja ihmiset ovat kuitenkin yhä myös osa vanhaa luomista. Ne kuuluvat siten ristin merkin alaisuuteen, eikä niitä ole vielä täysin lunastettu. Vaikka synnin tuhoisa voima kukistettiin jo ristillä, se vaikuttaa yhä ihmisten elämään maailmassa. Synti on rikkonut luodun maailman sopusoinnun ja tuonut tullessaan muukalaisuuden, syyllisyyden ja häpeän. Se on vieraannuttanut ihmiset Jumalasta, itsestään, lähimmäisistä ja luonnosta. Tämä perusjännite, jota apostoli Paavali kuvaa sanoin ”jo nyt, ei vielä”, jäsentää sekä kirkon lähetyskontekseja että kristittyjen uskoa, puhetta ja jokapäiväistä elämää.

Missiologinen näkökulma Jumalan valtakuntaan vaatii kirkoilta lisäpohdintaa. Selkiyttämistä tarvitaan, jotta se valtakunta, joka tarkoittaa Jumalan läsnäoloa maailmassa luomisesta lähtien, erottuisi siitä valtakunnasta, joka murtautuu esiin Kristuksessa. Selkiyttämistä tarvitaan myös siksi, että Jumalan valtakunnan ulkopuolelle omasta tahdosta jättäytymisen mahdollistava käsitesisältö erotettaisiin siitä valtakunnasta, joka murtautuu esiin Kristuksessa. Kristuksessa esiin murtautuva Jumalan valtakunta vahvistaa, inkarnaation perusteella, Jumalan valtakunnan luomisessa. Samanaikaisesti se on vahvistus luomisen lopulliselle täyttymykselle, jota Kristuksen ylösnousemus ennakoi. Jumalan eskatologinen valtakunta Kristuksessa ilmentää myös dynaamisella tavalla Jumalan vuorovaikutusta maailman kanssa ja hänen toimintaansa maailmassa.

Jumalan valtakunnan ratkaisevana merkkinä on ristinkuoleman voittaminen Kristuksen ylösnousemuksessa. Se avasi ihmisille uuden tulevaisuuden Jumalan yhteydessä.

Englannin kielessä suositaan nykyisin termiä ”reign” (hallintavalta) termin ”kingdom” (kuningaskunta) sijasta. Kingdom-termiä pidetään paitsi sukupuolisidonnaisena myös staattisena ja tilasidonnaisena, ja sen pelätään sekoittuvan helposti käsitteeseen ”Christendom” (kristikunta).1

1.Tässä asiakirjasuomennoksessa termi *”reign”* käännetään pääsääntöisesti valtakunnaksi. Suomen kielen valtakunta-sanalla ei ole niitä rasitteita, jotka liittyvät englannin kingdom-termiin. ”Jumalan valtakunta” on vakiintunut suomalaiseen teologiseen kielenkäyttöön siinä missä seurakunta ja luomakuntakin. Valtakunta-sana ei myöskään luo erityistä staattisuuden tai tilasidonnaisuuden vaikutelmaa. Sen sijaan se tuo varsin dynaamisella tavalla kuuluviin kysymyksen vallasta.

2.1. Jumalan lähetys

Kirkko on oppinut elämän vaikeuksissa ja väkivaltaisen maailman koettelemuksissa luottamaan Raamatun ilmoitukseen, että Jeesuksen Kristuksen Jumala on läsnä maailmassa ja toimii rakkaudessa maailman hyväksi. Jumala on lähtenyt liikkeelle ja tullut ”kaukaiseen maahan”. Jumala eli ja kuoli yhdessä kadoksissa olleen pojan kanssa tuodakseen hänet kotiin tavalla, joka on Jumalan lasten arvon mukainen (Luuk. 15:11–24). Ainoan rakastavan Jumalan lähetys on armoa ja laupeutta, ei ansiokkuutta ja mahtavuutta. Jumalan armo voittaa synnin seuraukset – vieraantumisen, kuoleman ja turmeluksen – ja ulottaa vaikutuksensa yksilöihin, yhteisöihin ja koko luomakuntaan. Jumalan koko luomakunta odottaa muutosta (Room. 8:22–23), sillä Jumalan armo on koskettanut luomakuntaa.

Jumalan lähetys on kolmiyhteisen Jumalan lähetystä. Hän luo maailmankaikkeuden ja pitää sitä yllä mutta tulee siitä huolimatta haavoittuvaksi luomakuntansa käsissä. Kolminaisuus toimii aina toisten hyväksi: kolmiyhteisen Jumalan lähetys on kaikkia ihmisiä, maailmaa ja koko luomakuntaa varten. Kolminaisuus on missionaalista yhteyttä, joka voimaannuttaa rakastetun ja lähetetyn Ainokaisen ja kulkee hänen kanssaan, jotta maailma kohtaisi muutoksen, sovinnon ja voimaantumisen. Jumalan lähetyksen jatkuvuus tulee siitä, kun Isä ja Henki lähettävät Pojan, kun Isä ja Poika henkäilevät Pyhässä Hengessä ja kun Poika ja Henki julistavat Jumalan kunniaa taivaan avaruuksille. Kolmiyhteiselle Jumalalle on ominaista tämä rakastetun Pojan lähettäminen voimassa ja kumppanuudessa, tämä toisia kohti kurottaminen ja siten myös haavoittuvuuden hyväksyminen rakkaudessa. Juuri tämä rakkaus yhdistää kolmiyhteisen Jumalan.

Kolminaisuus on missionaalista yhteyttä, joka voimaannuttaa rakastetun ja lähetetyn Ainokaisen ja kulkee hänen kanssaan, jotta maailma kohtaisi muutoksen, sovinnon ja voimaantumisen.

2.1.1. Jumalan lähetys Luojana

Raamatun kuvaus Jumalan lähetyksestä luomisessa ilmentää Jumalan ja maailman välistä suhdetta. Jumala loi maailman ei-mistään armollisen tahtonsa voimalla. Maailma on siksi täydellisen riippuvainen Jumalasta, kaiken elämän lähteestä, joka ylläpitää, täydentää, muuttaa ja uudistaa maailman elämää (Ps. 104). Luominen kuuluu evankeliumin ytimeen ja olemukseen, sillä Jumalan rajaton rakkaus ja hyvyys tulevat ilmi luomisessa.

Rakkaudessaan Jumala on myös jakanut luomisessa tapahtuvan lähetyksensä kaikkien ihmisten kanssa. Jumala loi ihmiset omaksi kuvakseen ja työtovereikseen. Jumalan taloudenhoitajina ihmiset, naiset ja miehet, ovat vastuussa Jumalalle luomakunnan huolenpidosta. ”Luodun kanssaluojan” vastuu ja ihmisen arvokkuus liittyvät toisiinsa monin säikein. Armossaan Jumala myös ylläpitää maailmaa instituutioiden ja yhteiskuntien välityksellä. Niiden kutsumukseen, jotka tunnustavat Jumalan nimeä, kuuluu työskennellä kumppanuudessa kaikkien ihmisten kanssa, jotta Jumalan tarkoitukset, rauha ja eheys, toteutuisivat. Tähän työhön sisältyy työ oikeudenmukaisuuden puolesta, luottamus ihmisten kesken, nälästä vapautuminen, luon-

nonvarojen vastuullinen käyttö ja teknologian asianmukainen käyttö ihmisten hyvinvoinnin edistämiseksi.

Ihmiset ja koko luomakunta kärsivät synnin voimista ja seurauksista (Room. 8), kuten konteksti tuskallisella tavalla osoittaa. Synnin voimat ja seuraukset eivät kuitenkaan ole viimeinen todellisuus. Luomisen sanomaan ja todellisuuteen kuuluu myös lupaus, että ”Jumala luo kaiken uudeksi” (Ilm. 21:5). Kolmiyhteinen Jumala kutsuu sen vuoksi ihmisiä osallistumaan luomisessa tapahtuvaan lähetykseen, joka ennakoi tulevaa täyttymystä jopa nyt, pahuudenkin keskellä. Muutos ja oikeudenmukaisuus, anteeksiantamus ja sovinto sekä tervehdyttäminen ja voimaannuttaminen ovat merkkejä maailman tulevaisuudesta Jumalan yhteydessä. Kristityt voivat vahvistaa näitä rohkaisevia merkkejä omissa konteksteissaan monin tavoin.

2.1.2. Jumalan lähetys Lunastajana

Jumalan varaukseton rakkaus luomaansa maailmaa kohtaan (Joh. 3:16) tulee ilmi Jeesuksen elämässä, työssä, kärsimisessä, kuolemassa ja ylösnousemisessa. Lähetyksen kokonaisuus edellyttää kristologian kaikkien olennaisten puolien huomioonottamista. Jeesuksen elämä, opetukset ja palveluvirka ovat esimerkkinä kristityille siitä, miten lähetyksen tulisi toteutua. Tämä esimerkki tulee näkyviin Jeesuksen henkilökohtaisessa ”ohjelmajulistuksessa” Nasaretin synagogassa (Luuk. 4:16–20), opetuslasten lähettämisessä (Matt. 10), Jeesuksen opetuksissa ja vertauksissa, sairaiden parantamisessa ja nälkäisten ruokkimisessa sekä siinä, miten arvokkaina ja merkittävinä Jeesus piti naisia ja miten tärkeänä hän piti naisten osallistumista hänen palveluvirkaansa. Jumalan lähetys Lunastajana ilmenee kuitenkin ennen kaikkea *Pojan tienä,* joka on inkarnaation, ristin ja ylösnousemuksen tie.

Inkarnaatio tarjoaa mallin kokonaisvaltaiselle lähetykselle, sillä Jumala astuu ihmisenä olemisen kokonaisuuteen inkarnaation kautta. Jeesuksen syntymä tarkoittaa Jumalan lähetyksen keskeisimmän lupauksen toteutumista

© CAM Barbara Robra

© CAM Barbara Robra

eli Pojan lähettämistä maailmaan maailman pelastajaksi. Jeesuksessa Jumala tuli ihmiseksi tietyssä paikassa, ajassa ja kulttuurissa. Hän altisti itsensä ihmiselämän olosuhteille. Hän samaisti itsensä ihmisiin ja asettui solidaariseen yhteyteen kaikkien tarvitsevien kanssa. Jeesuksessa Jumala paljasti luomisen ja tosi ihmisyyden alkuperäisen tarkoituksen. *Inkarnaation tie* on muutoksen ja sovinnon tie.

Inkarnaation tie on muutoksen ja sovinnon tie. Ristin tie on sovinnon ja voimaannuttamisen tie. Ylösnousemuksen tie on muutoksen ja voimaannuttamisen tie.

Ristin tien välityksellä Jumala sanoo voimallisesti ei synnille ja epäoikeudenmukaisuudelle ja puolustaa rakkautta ja oikeudenmukaisuutta, vainosta ja ristiinnaulitsemisesta huolimatta. Kun Jeesus Kristus samaistui ihmisten kärsimykseen ja kantoi heidän syntinsä ristillä, hän tunkeutui ihmisenä olemisen syvimpään pimeyteen ja voitti kuoleman vallan. Kristuksen kuolema saa aikaan pelastuksen, joka koskee koko maailmaa: ”Jumala itse teki Kristuksessa sovinnon maailman kanssa” (2. Kor. 5:19). Kristuksen risti osoittaa myös Jumalan solidaarisuuden syrjittyjä ja sorrettuja kohtaan sekä hänen vastalauseensa epäoikeudenmukaisuudelle ja sorrolle. Todellisuudessa ristiinnaulittu Jumala on kaiken sen sorron ja syrjinnän syvyyksissä, mitä kontekstissa koetaan. Kristuksen ristiinnaulitseminen ei kuitenkaan pyhitä epäoikeudenmukaista kärsimystä eikä tarjoa mallia kärsimyksen kohtaamiselle. Pikemminkin se osoittaa, ettei Jumala tahdo kenenkään kärsivän väkivaltaa. Ristin tie on sovinnon ja voimaannuttamisen tie.

Kristuksen ylösnousemus on yksittäisenä tapahtumana muuttanut maailman perin pohjin. Väkivalta, kuolema ja kuoleman lopullisuuden mukanaan tuoma kauhu eivät ole enää viimeinen todellisuus. Ylösnousemus avasi ihmisille ja koko luomakunnalle uuden todellisuuden, joka on vapautuksen ja toivon todellisuus. Kristuksen kuolema ja ylösnousemus sovittivat ihmiset ja luomakunnan Jumalan kanssa. Jumala sai myös aikaan sovinnon ihmisten kesken sekä ihmisten ja luomakunnan välille. Kristuksen ylösnousemus paljastaa lisäksi asioiden todellisen luonteen. Luomakunta saa itseensä uuden ulottuvuuden. Jokainen luotu, jokainen hetki ja jokainen tapahtuma on tulvillaan elämää antavia mahdollisuuksia. Mikään niistä ei saa jäädä lopulliseksi, vaan jopa mahdolliset umpikujat muutetaan lähetyksen mah-

dollisuuksiksi. *Ylösnousemuksen tie* on muutoksen ja voimaannuttamisen tie.

2.1.3. Jumalan lähetys Pyhittäjänä

Jumalan lähetys jatkuu maailmassa Pyhän Hengen välityksellä. Jumalan Henki voimaannutti profeetat, laskeutui Jeesuksen ylle hänen toimintansa alusta asti, asettui ensimmäisiin opetuslapsiin ja voimaannutti heidät sekä lähetti ja varusti alkukirkon todistajan tehtäväänsä. Pyhä Henki kutsuu, lähettää ja valtuuttaa koko Jumalan kansan ottamaan osaa Jumalan lähetykseen samalla tavalla kaikkina aikoina, sukupuoleen ja ikään katsomatta.

Pyhä Henki kutsuu ihmisiä katumukseen, uskoon ja uuteen elämään evankeliumin välityksellä. Juuri Henki kokoaa ihmisten monenlaisuudesta uuden perheen yhdeksi ruumiiksi murtamalla yhteiskuntaluokkien, rotujen, sukupuolten ja kulttuurien väliset rajat. Juuri Pyhä Henki, eivät sanoman välittäjät, tuomitsee synnin ja epäoikeudenmukaisuuden, herättää uskon ja uudistaa Jumalan kansan lähetystä varten, yksilöittäin ja yhteisesti. Pyhän Hengen voimasta julistetun Sanan muutosvaikutus ulottuu myös niihin ihmisiin, jotka elävät kaukana Jumalan valtakunnasta eli heihin, jotka vastustavat, väheksyvät tai vääristävät evankeliumia.

Lähetyksen pysyvät hedelmät ovat Pyhän Hengen työtä. Pyhä Henki mahdollistaa sen, että ihmisten epätäydellisistä aikaansaannoksista tulee Jumalan lähetyksen välikappaleita. Pyhä Henki voimaannuttaa kirkon Jumalan lähetykseen muuttamalla ilosanomaa julistavat ihmissanat, kasteveden ja ehtoollisaineet Kristuksen läsnäolon merkeiksi kirkossa. Pyhä Henki varustaa kristityt ja koko kirkon moninaisilla lahjoilla (1. Kor. 12; Room. 12; Ef. 4). Hengellisillä lahjoilla (*charismata*) varustettuina kristityt voivat julistaa evankeliumia ja elää evankeliumin mukaista elämää kaikkien kanssa kaikkialla. Hengen kaikki lahjat – kuten julistaminen, opettaminen, parantaminen, profetoiminen, johtaminen – on annettu sekä naisille että miehille. Lahjojen tarkoituksena on vahvistaa seurakuntien sisäistä kasvua ja kokonaisvaltaista lähetystä. Seurakunnat ovat yhteisöjä, jotka kuuluvat Jumalan kokoamaan kansaan, ja Hengen vaikutuksesta kirkko tarjoaa, epätäydellisenäkin, esimakua tulevasta lupauksen ajasta.

2.2. Kirkon osallistuminen Jumalan lähetykseen

Kolmiyhteinen Jumala on ”jumalallisen lähettämisen yhteisö”, jonka luomassa tilassa kirkko osallistuu Jumalan lähetykseen. Tämä yhteisö voimaannuttaa kirkon, antaa sille armon matkakumppaniksi ja lähettää sen ”maan ääriin saakka”. Se, että kirkko kaikkine inhimillisine heikkouksineen otetaan Jumalan missionaaliseen yhteyteen (1. Kor. 1:9), osoittaa Jumalan rakkauden syvyyden ja Jumalan haavoittuvuuden suuruuden. Missionaalinen kirkko tarkoittaa paikallista uskovien yhteisöä, jonka Jumalan Sana ja sakramentit voimaannuttavat ja jonka Pyhä Henki johdattaa osallistumaan Jumalan lähetykseen. Tämä kirkko leviää alueellisesti, jolloin siihen sisältyy erilaisia yhteyden ja yhteisöllisyyden tasoja ja erilaisia ilmaisutapoja. Se leviää myös ajassa, jolloin siihen sisältyvät menneet ja tulevat sukupolvet. Kirkko, joka osallistuu Jumalan lähetykseen, on Kristuksen ruumis maailmassa.

Kirkon osallistuminen Jumalan lähetykseen on siis lahja, jonka Jumala on antanut armostaan. Lahjan perustana ja lähteenä on Jumalan valtakunta, joka

murtautuu esiin Kristuksessa. Kirkko on luotu armosta, ja se on luotu olemaan osa jumalallista kommuuniota. Sen vuoksi kirkko ei elä itselleen vaan Jumalaa ja maailmaa varten. Kirkko, joka on edeltä määrätty Jumalan Pojan kaltaiseksi (Room. 8:29), osallistuu Jumalan lähetyksen toteuttamiseen, mutta se on samalla myös Jumalan lähetyksen läsnäolon merkki.

Kirkon lähetys on siis lähtöisin evankeliumista eikä laista. Jumalan lunastava armo on päästänyt kirkon vapaaksi pakottavasta, kirkon itsensä vuoksi suoritetusta menestyksen ja tulosten tavoittelusta. Lähetyksen menestystä ei voida ensisijaisesti mitata inhimillisillä odotusarvoilla tai perusteilla. Kun kirkko seuraa uskollisesti Herraansa ja luottaa ylösnousseen Kristuksen läsnäoloon elämässään ja todistuksessaan, kirkon lähetyskin heijastelee sitä varauksettoman rakkauden haavoittuvuutta, joka tuli näkyviin Kristuksen ristillä. Jumalan lähetyksessä inhimillinen tappio kääntyy usein voitoksi, sillä Kristuksen voima tulee täydelliseksi heikkoudessa (2. Kor. 12:9).

2.2.1. Lähetys kuuluu kirkon olemukseen

Kirkon olemassaolon syy on kirkon osallistuminen Jumalan lähetykseen. Jeesus ilmaisee asian näin: ”Niin kuin Isä on lähettänyt minut, niin lähetän minä teidät” (Joh. 20:21). Kirkko on Jumalan oma kansa, luotu julistamaan hänen suuria tekojaan, joka on kutsunut heidät pimeydestä Jumalan ihmeelliseen valoon (1. Piet. 2:9). Lähetys kuuluu siis kirkon todelliseen olemukseen. Kirkko ei voi valita, osallistuuko se Jumalan lähetykseen vai ei, sillä lähetys jäsentää perustavalla tavalla kirkon olemusta ”yhtenä, pyhänä, yhteisenä ja apostolisena” kirkkona (Nikaian tunnustus).

Lähetys sekä kirkon ykseys, pyhyys ja apostolisuus

Kirkko, joka on Kristuksen ruumis, on *yksi*, ja se osallistuu kolmiyhteisen Jumalan yhteen lähetykseen. Ihmisten heikkouden vuoksi kirkko ei ole vielä saanut toteutettua ykseyttä, johon se tunnustautuu. Kirkko on kuitenkin pyrkinyt lähestymään tätä ykseyttä vuosisatojen kuluessa, kun se on yrittänyt noudattaa ”ykseys moneudessa” -periaatetta lähetystyössään. Kristityt ovat aina myöntäneet sen, että kirkon epäsopu haittaa sen todistusta Jumalan rakkaudesta. Kristuksen ylimmäispapillisesta rukouksesta ”että he kaikki olisivat yhtä -- jotta maailma uskoisi” (Joh. 17:21) on tullut myös kirkon rukous sen ikävöidessä päivää, jona se on Kristuksen yksi ruumis. Kirkon ykseys on yksi lähetyksen päämääristä. Yksi keino ykseyden kokemiseen on eri kirkkojen yhteinen osallistuminen Jumalan lähetykseen ekumeenisissa yhteisyrityksissä. Se on omiaan vahvistamaan myös kirkkojen ponnisteluja ekumeenisissa vuoropuheluissa.

Kirkko on *pyhä*, sillä se on yhteisö, jota Jumala rakastaa ja jonka Jumala pyhittää erottamalla sen lähetystä varten. Kirkon pyhyys ei siis ole sen ”toiseudessa” maailmaa vastapäätä, vaan se ilmenee nimenomaan siinä, että kirkko osallistuu Jumalan lähetykseen olemalla läsnä ja toimimalla väkivaltaisessa ja haavoittuneessa maailmassa. Kun kirkko viittaa itsetuhoisen maailman keskellä pyhän Jumalan armoon ja rakkauteen, siinä paljastuu syvä pyhyyden kaipaus ja odotus. Kirkko, joka osallistuu Jumalan lähetykseen, viittaa myös elämän ja koko Jumalan luomakunnan pyhyyteen. Kirkko to-

distaa läsnäololollaan, jopa ilman sanoja, jatkuvan luomisen arvokkuudesta ja pyhyydestä.

Jumalan lähetykseen osallistuva kirkko on *apostolinen* siksi, että ”lähettämisen jumalallinen yhteisö” – eli kolmiyhteinen Jumala – voimaannuttaa ja lähettää kirkon tehtäväänsä ja kulkee tässä tehtävässä kirkon rinnalla. Kirkon apostolisuus on ensisijaisesti sellaista lähetettynä olemista, missä maailma saa kuulla hyvän sanoman (Matt. 28:18–20). Näin kirkon apostolisuus viittaa sanan ja sakramenttien palveluviran keskeiseen rooliin, kun kirkkoa vahvistetaan lähetystä varten.

Joissakin luterilaisissa kirkoissa on keskusteltu kiivaasti siitä, onko ihmisten kutsuminen kasteen armoon olennainen osa kirkon apostolisuutta vai ei. Esimerkiksi joidenkin aasialaisten kirkonjohtajien mielestä on teologisesti perusteltua, että kastamattomat uskovat kuuluvat yhteen, pyhään, yhteiseen ja apostoliseen kirkkoon uskonsa nojalla. Sen vuoksi on tarpeetonta altistaa näitä uskovia niille yhteiskunnallisille, poliittisille ja taloudellisille vaikeuksille, jotka liittyvät kastettuna olemiseen heidän elinympäristöissään. Muissa konteksteissa elävät luterilaiset kirkot uskovat kuitenkin vakaasti, että ”kastakaa heitä Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen” kuuluu kirkon apostoliseen tehtävään.

Apostolisuus ei viittaa niinkään kirkolliseen arvojärjestykseen tai auktoriteettiin kuin siihen apostoliseen uskoon, joka toimii naisten ja miesten välityksellä kirkon lähetyksessä. Apostolisuus korostaa kirkon perusluonnetta, joka on lähetettynä olemista. Apostolisuus merkitsee myös sitä, että hän, joka lähettää, on aina läsnä ja toimii kirkon inkarnatorisen lähetyksen välityksellä. Lähetys ei kuitenkaan välttämättä edellytä kaukaisiin maihin ja kulttuureihin lähtemistä, vaikka kulttuurirajat ylittävä todistus onkin olennainen osa lähetystä. Nykypäivän globalisoituneessa maailmassa maan ääret ovat usein lähellä kotia.

Lähetys ja kirkon katolisuus

Lähetyksen näkökulmasta tarkasteltuna kirkon katolisuus viittaa yleensä kristinuskon maantieteelliseen leviämiseen kautta maailman sekä kirkon läsnäoloon joka paikkakunnalla lukemattomien kulttuurien ja alakulttuurien keskuudessa. Kristinusko on kuin hapate, joka sekä läpäisee koko taikinan että myös muuttaa sen. Kirkon määrällistä kattavuutta tärkeämpää on kuitenkin uskon laadullinen universaalisuus ja sen inkarnatorinen kiinnittyminen kaikkiin kulttuureihin. Laadullinen universaalisuus kattaa uskovat kaikkina aikoina: se sulkee sisäänsä Jumalan kansan

© LWF Margret Stasius

Lähetys kuuluu kirkon todelliseen olemukseen. Kirkko ei voi valita, osallistuuko se Jumalan lähetykseen vai ei, sillä lähetys jäsentää perustavalla tavalla kirkon olemusta ”yhtenä, pyhänä, yhteisenä ja apostolisena” kirkkona.

© CAM Barbara Robra

menneet, nykyiset ja tulevat sukupolvet. Kirkon katolisuus muistuttaa myös siitä, että Jumalan koko luomakunta yhdistyy ja uudistuu lopulta Kristuksessa.

Universaalisuudestaan huolimatta kristinusko on myös kulttuurisidonnainen. Usko on luonnostaan inkarnatorista eli kiinteästi sidoksissa aikaan, paikkaan ja kulttuuriin. Paikallisseurakuntien on lähetyspyrkimyksissään etsittävä tasapainoa paikallisuuden ja universaalisuuden välillä, sillä universaalisuus ja partikulaarisuus, yleisyys ja erityisyys, ovat erottamattomasti yhteydessä toisiinsa. Yksikään paikalliskirkko ei voi löytää aitoa itseymmärrystä paikallisessa kontekstissa ilman maailmanlaajuista uskonyhteyttä. Jumalan lähetykseen osallistuva kirkko ajautuu imperialismiin, jos se pitäytyy katolisuuteen tai universaalisuuteen ilman kontekstuaalisuutta. Provinsialismiin taas ajaudutaan, jos kirkossa pitäydytään kontekstuaalisuuteen ilman katolisuutta.

Lähetys, kommuunio ja kirkon ekumeeninen yhteisöllisyys

Kirkkojen kommuunio perustuu kolmiyhteisen Jumalan kommuunioon Kristuksen välityksellä (1. Kor. 1:9). Kommuunio ei siis ole käytännön päämääriä varten perustettu yhdistys tai liittoutuma, josta voidaan luopua, mikäli se ei osoittaudu hyödylliseksi. Kommuunio kuvastaa sen sijaan kirkon identiteettiä yhteisönä, joka osallistuu Jumalan todelliseen olemukseen.

Kirkko-opillisesti käytettynä kommuunio-termi ilmentää kirkon suhteita kolmella tasolla: (1) kirkon ykseyttä aina ja kaikkialla, (2) yhteiselämän luonnetta paikalliskirkossa ja (3) paikalliskirkkojen keskinäisiä suhteita alueellisessa tai maailmanlaajuisessa kontekstissa. Kirkon ymmärtäminen kommuunioksi vaikuttaa suoraan lähetysajatteluun ja –toimintaan. Kommuunion todellisuus tuo lähetykseen laadullisen eron. Koska kirkon lähetys ei aja omaa kunniaansa, eri kirkot voivat yhdistää voimansa yhteiseen lähetyshankkeeseen, ekumeenisesti. Tämä pätee sekä saman kirkkokunnan kirkkoihin eri alueille että eri kirkkokuntien kirkkoihin samalla alueella. Kommuunio, jonka keskuudessa säilyy ykseyden ja katolisuuden henki, ilmentää nöyrää sitoutumista, toisten kunnioittamista, pitkämielisyyttä, kärsivällisyyttä ja rakkautta. Lähetysalueista kilpaileminen oman kirkkokunnan tai järjestön näkyvyyden tai vaikuttavuuden lisäämiseksi maailman eri osissa saisi väistyä yhteistyön ja –toiminnan tieltä. Kilpailumieli, valloitusajattelu ja proselytismi (käännynnäisten houkuttelu toisten kirkkokun-

tien jäsenten joukosta) vaarantavat Jumalan lähetyksen ja heikentävät sitä.

Yhteisiin/ekumeenisiin lähetyshankkeisiin osallistuminen maailman eri osissa vahvistaa kirkkojen kommuuniota. Lähetyskumppanuus, joka ilmenee toisiin sitoutumisena sekä hengellisten, aineellisten, rahallisten ja henkilöstöä koskevien voimavarojen jakamisena, poistaa epäluuloisuuden, opportunismin ja ylemmyydentuntoisuuden. Kirkot, jotka tekevät yhdessä lähetystyötä, säilyttävät alttiimmin ykseyden, keskinäisyyden, toisilta oppimisen ja toisten kanssa jakamisen hengen ja kokevat yhteisen elämän siunauksen.

Näky kommuuniosta ja kommuunion käytäntö voivat auttaa kirkkoa tarttumaan yhteisöissä vallitsevaan pirstaleisuuteen ja jakautuneisuuteen. Ne voivat vaikuttaa parantavasti maailmassa, joka on ahneuden ja väkivallan rikkoma. Toistensa jäseninä (Room. 12:5) kirkon jäseniä kutsutaan vahvistamaan toisiaan (1. Tess. 5:11) ja osoittamaan toisilleen keskinäistä rakkautta (Room. 12:10). Kommuuniona kirkko voi siis kutsua yhteisöjä vastuun jakamiseen ja oikeudenmukaisen yhteiskunnan edistämiseen.

2.2.2. Lähetys Sanan voimassa ja Hengen johdatuksessa

Kirkko on Jumalan voimallisen Sanan luomus (*creatura verbi*). Sana ylläpitää, innoittaa ja voimaannuttaa kirkkoa lähetystä varten. Jumalan Sana ylläpitää uskonelämää kirkon alati muuttuviin konteksteihin sisältyvissä kiusauksissa ja vaikeuksissa. Jumalan Sana myös varustaa Jumalan kansan kykeneväksi kaikkeen hyvään (2. Tim. 3:17). Kirkon on siten mahdollista puuttua erityiskonteksteissa ilmeneviin tarpeisiin. Sana luo kirkkoon sekä tahdon että ymmärryksen osallistua Jumalan valtakuntaan, joka on murtautumassa esiin.

Sakramentit ovat ”näkyvää Sanaa” ja sellaisena myös erottamattomasti yhteydessä lähetykseen sekä sen päämääriin ja käytäntöihin. Kasteessa kristillinen kirkko on saanut lupauksen varauksettomasta armosta, anteeksiantamuksesta ja uudesta elämästä Kristuksessa eli elämästä opetuslapseudessa. Kasteen armo varjelee opetuslapseuselämää kristityn koko elämän ajan, ja tälle elämänmittaiselle matkalle on ominaista ”rakkautena vaikuttava usko”. Kasteessa uskovat sekä kutsutaan kolmiyhteisen Jumalan missionaaliseen yhteyteen että lähetetään maailmaan, rakkauden sanoma mukanaan ja Pyhä Henki matkakumppaninaan. Kaste on toimeksianto lähetykseen, ja jokaisella kirkon jäsenellä on tässä lähetyksessä oma kutsumuksensa ja tehtävänsä.

Lähetyksen spiritualiteetti voi avautua myös ehtoollisessa, jossa Kristus itse on leivässä ja viinissä läsnä, antaa ruumiinsa ja verensä syntien anteeksiantamiseksi ja jakaa elämänsä maailman kanssa. Ehtoollinen on ”läsnäolon sakramentti”, joka viittaa Jumalan armollisen valtakunnan todellisuuteen maailmassa. Sellaisena se tarjoaa perustan lähetykselle, joka merkitsee muutosta, sovintoa ja voimaannuttamista. Ehtoollinen on myös vaikuttava merkki. Se saa aikaan ykseyden, joka ylittää kaikki rotujen, kielten, kansallisuuksien, sukupuolten ja yhteiskuntaluokkien väliset rajat. Ehtoollinen tuo Jumalan eskatologisen todellisuuden kirkon elämään. Se voimaannuttaa kirkon lähetystä varten ja antaa maailmalle esimakua

Ehtoollinen on ”läsnäolon sakramentti”, joka viittaa Jumalan armollisen valtakunnan todellisuuteen maailmassa. Sellaisena se tarjoaa perustan lähetykselle, joka merkitsee muutosta, sovintoa ja voimaannuttamista.

tulevasta täyttymyksestä (1. Kor. 11:26).

Lähetys Hengen johdatuksessa. Pyhä Henki herättää, innoittaa ja ohjaa Kristuksen seuraajia todistamaan Kristuksesta ja Jumalan varauksettomasta rakkaudesta. Henki elvyttää ja uudistaa kirkkoa kaiken aikaa lähetystä varten. Hengellinen uudistuminen on Pyhän Hengen tuliaislahja. Kirkon uudistus voi ilmetä luovana jumalanpalveluselämänä ja liturgisena, rakenteellisena, missiologisena ja karismaattisena uudistuksena. Tässä kaikessa toimii Pyhä Henki, joka käyttää erilaisia lahjoja erilaisiin tarkoituksiin. Uudistusta voidaan myös jäljitellä. Uudistuksen hedelmät, jotka ilmenevät kokonaisvaltaisena lähetyksenä, osoittavat puolestaan uudistuksen aitouden.

Tässä alituisessa muutoksessa hylätään se, mikä epäinhimillistää ja loukkaa elämää. Samanaikaisesti pidetään kiinni siitä, mikä vahvistaa elämän pyhyyttä ja lahjoja jokaisessa ihmisessä ja mikä edistää rauhaa ja yhteiskunnallista oikeudenmukaisuutta.

Kirkko, jota Henki johdattaa ja varustaa lahjoillaan, on kokonaisuudessaan karismaattinen. ”Karismaattinen” ei kuitenkaan välttämättä tarkoita ”helluntailaista”; nämä termit eivät ole keskenään vaihdettavissa. Karismaattinen kirkko ottaa lähetystehtävässään käyttöön Hengen kaikki lahjat: evankeliumin julistamisen, pahan valloista päästämisen, rukouksella parantamisen, yhteisönrakennuksen, palvelun ja oikeudenmukaisuuden puolustamisen. Karismaattinen uudistus korostaa sitä tosiasiaa, että kristinusko koskee ihmisen koko olemusta: tunnetta, järkeä, tahtoa ja intohimoa. Tämä puolestaan selittää sen, että juuri kirkkojen karismaattinen liikehdintä on vastuussa niiden nopeasta kasvusta ja laajentumisesta. Lähetys on kokemusperäistä. Kirkon täytyykin, kuten Luterilaisen maailmanliiton kymmenes yleiskokous korosti, löytää yhteyksiä helluntaikirkkoihin ja omien kirkkojen sisällä vaikuttaviin karismaattisiin liikkeisiin. Tällainen kosketus voisi auttaa kirkkoa tutkimaan karismaattisia ilmiöitä myönteisine ja kielteisine vaikutuksineen ja oppimaan niistä. Tällainen oppiminen voisi auttaa kirkkoa palvelemaan uskollisemmin Jumalan lähetystä.

2.3. Lähetyksen teologiset ulottuvuudet

Kun kirkko osallistuu Jumalan lähetykseen Sanan voimassa ja Hengen johdatuksessa Kristuksen viitoittamalla tiellä, se sitoutuu uskollisesti ja määrätietoisesti 2000-luvun haastaviin konteksteihin. Kun kirkko sitoutuu kontekstin haasteisiin rukoillen ja hermeneuttista spiraalia noudattaen, sen pitää syventää jatkuvasti teologista pohdintaansa lähetyksen eri puolista ja ulottuvuuksista. Lähetyksen praksiksen ja yleisten missiologisten aiheiden jatkuva teologinen pohdinta vahvistaa kirkkoa sen toteuttaessa kontekstuaalista lähetystään.

2.3.1. Lähetys muutoksena, sovintona ja voimaannuttamisena

Tässä asiakirjassa keskitytään lähetyksen kolmeen ulottuvuuteen: *muutokseen*, *sovintoon* ja *voimaannuttamiseen*. Näissä ulottuvuuksissa kuvastuu Jumalan lähetys Luojana, Lunastajana ja Pyhittäjänä. Nämä ulottuvuudet saavat lisäpontta Kristuksen kolmijakoisen tien – *inkarnaation, ristin ja ylösnousemuksen* – missiologisesta ymmärtämisestä. Nämä ulottuvuudet läpäisevät kaikki lähetyksen pyrkimykset (julistuksen, palvelun, oikeudenmukaisuuden puolustamisen, uskontojenvälisen vuoropuhelun, luomakunnasta huolehtimisen jne.), ja niiden perusteella kirkko voi myös ar-

vioida uskollisuuttaan sen Kristuksen edessä, joka on lähettänyt kirkon maailmaan.

Muutos

Raamatussa puhutaan muutoksesta jatkuvana kehityskulkuna, jossa elämä kaikkineen – toiveineen, katsomuksineen, arvoineen ja rakenteineen – suuntautuu kokonaan uudelleen. Tässä alituisessa muutoksessa hylätään se, mikä epäinhimillistää ja loukkaa elämää. Samanaikaisesti pidetään kiinni siitä, mikä vahvistaa elämän pyhyyttä ja lahjoja jokaisessa ihmisessä ja mikä edistää rauhaa ja yhteiskunnallista oikeudenmukaisuutta. Tällainen muutos lähtee Jumalan armollisen tahdon tuntemisesta. Jumala kutsuu, vanhurskauttaa ja voimaannuttaa ihmiset Pyhän Hengen välityksellä, jotta he mukautuisivat Jumalan Pojan kaltaisiksi ja antaisivat itsensä vanhurskauden välikappaleiksi (Room. 12:2, 6:13, 8:29; 1. Piet. 1:14–25; Ef. 4:15 – 5:10; 2. Kor. 3:18; Kol. 1:10–14; Tiit. 3:5).

Ihmisten kyltymätön tarve edistykseen ja itsensä kehittämiseen on saanut yhteiskuntaelämän eri sektorit työskentelemään voimakkaasti muutoksen ja edistyksen puolesta. Vaikka tällainen muutosprosessi onkin kiitoksen arvoista ja aika ajoin hyödyllistä, sitä ei pitäisi sekoittaa muutokseen, joka kirkon lähetyksen näkökulmasta katsoen on ensisijaisesti Jumalan työtä luomakunnan keskellä. Muutos, joka mielletään Kristuksen ylösnousemuksen valossa, on koko luomakunnan olemuksen paljastamista ja Jumalan luonnossa tekemän armotyön ilmi tuomista. Pyhän Hengen jatkuva työ vaikuttaa muutoksen kirkossa ja kirkon kautta koko maailmassa. Kirkossa eletään Jumalan lunastuksen todellisuudessa ”jo nyt, ei vielä”. Tässä odotuksen tilassa kirkon pitää varjella itseään voitonriemuiselta muutosnäkemykseltä. Sen sijaan kirkon tulisi suostua muutokseen uskossa, kaikkine epäselvyyksineen ja epävarmuuksineen.

Kirkon lähetys, joka ymmärretään kokonaisvaltaiseksi muutokseksi, sulkee piiriinsä yksilöt, rakenteet ja yhteiskunnalliset suhteet. Yksilöiden osalta apostoli Paavali korostaa esimerkiksi sitä, että muutos pohjautuu perustavanlaatuisesti Jumalan pelastavaan armoon. Uskova yhdistetään Kristuksen kuolemaan, hautaamiseen ja ylösnousemukseen, jotta hänkin alkaisi, ylösnousseen Kristuksen lailla, *”elää uutta elämää”* (Room. 6:4–14). Uskova syntinen on vanhurskautettu armosta. Hän pitää lujasti kiinni Jumalan lupauksesta, että hänen elämänsä on Kristuksen kanssa kätketty Jumalaan (Kol. 3:3),

© CAM Barbara Robra

© CAM Barbara Robra

ja hän noudattaa kiitollisena Hengen johdatusta, joka vie hänet kulkemaan Kristuksen tietä. Muutos, joka ymmärretään vanhurskauttamisen lahjaksi, voimaannuttaa ihmiset tuomitsemaan pahuuden, antamaan ruumiinsa jäsenet Jumalalle vanhurskauden aseiksi (Room. 6:13) sekä kestämään ristin tien ja jopa kuoleman, jotta toiset tervehtyisivät (2. Kor. 4:7–12). Tällainen muutos antaa selityksen Paavalin sanoille: *”Me kaikki, jotka kasvot peittämättöminä katselemme Herran kirkkautta kuin kuvastimesta, muutumme saman kirkkauden kaltaisiksi, kirkkaudesta kirkkauteen. Tämän saa aikaan Herra, joka on Henki.”* (2: Kor. 3:18.)

Pyhä Henki johdattaa ja voimaannuttaa kirkkoa myös sellaiseen muutospainotteiseen lähetykseen, jossa keskitytään yhteiskunnallisiin rakenteisiin ja suhteisiin. Kirkko, joka seuraa Kristusta inkarnaation tiellä, käy syvällisesti sisälle konteksteihin ja samaistaa itsensä täysin siihen ahdinkoon, jossa epäoikeudenmukaisuuden, hyväksikäytön ja syrjinnän uhrit elävät. Kristuksen kirkko asettuu solidaariseen yhteyteen niiden kanssa, joiden elämän uusliberalistinen taloudellinen globalisaatio on köyhdyttänyt ja tehnyt epäinhimilliseksi. Näin kirkosta tulee köyhien kirkko. Kirkko kulkee Kristuksen kanssa ristin tiellä silloin, kun se luopuu epäoikeudenmukaisista ja väkivaltaisista käytännöistä ja rakenteista niin julkisessa kuin yksityisessäkin elämänpiirissä ja kun se tuomitsee nämä rakenteet ja käytännöt syntinä ja yhteiskuntaelämää tuhoavina tekijöinä. Lähetys pitää toteuttaa ristin merkin alaisuudessa, olipa kyse sitten julistuksesta, palvelusta eli diakoniasta tai oikeudenmukaisuuden puolustamisesta, jotta toivo ja solidaarinen yhteenkuuluvuus vahvistuisivat. Kirkko, joka seuraa Kristusta ylösnousemuksen tiellä ja todistaa evankeliumista sanoin, teoin ja läsnäolollaan, ei jätä viimeistä sanaa poliittiselle ja yhteiskunnalliselle sorrolle tai taloudelliselle syrjinnälle. Lähetys tulee ymmärtää diakoniaksi, joka ei ole pelkästään todistusta uskosta vaan joka on myös määrätietoista pyrkimystä kaikkien kannalta kestävään yhteiskuntaan. Tällöin Henki johdattaa kirkkoa raivaamaan tietä ulos sellaisestakin ahdingosta, josta ei ole ulospääsyä.

Kirkko, joka kulkee Kristuksen tietä rikkonaisen ja väkivaltaisen maailman keskellä, joutuu itsekin kokemaan syvän ja usein tuskallisen muutoksen. Kristuksen tieltä katsottuna muutos ei aina ole kunniakas tai riemukas kokemus. Esimerkiksi vapautus ja sovinto saattavat edellyttää vallasta ja etuoikeuksista luopumisen tuskallisen kokemuksen. Muutos, joka vaatii ”uimista vastavirtaan”, saattaa edellyttää uhrausten tekemistä, vainon sietämistä ja jopa marttyyriuden kohtaamista.

Sovinto

Raamatussa lausutaan selkeästi, että sovinto on yksi Jumalan lähetyksen tavoitteista: *”Jumala itse teki Kristuksessa sovinnon maailman kanssa -- ; meille hän uskoi sovituksen sanan”* (2. Kor. 5:19). Missionaalinen kirkko osallistuu Jumalan sovittavaan missioon hänen lähettiläänään ja pyytää ihmisiä Kristuksen puolesta suostumaan sovintoon Jumalan kanssa. Sovinnossa on perustavanlaatuista Jumalan ja ihmisten välisen suhteen korjaaminen. Julistus sekä diakonian ja elämän välityksellä annettu todistus tuovat ihmisiä parannukseen ja uskoon, ja heitä siunataan osallisuudella jumalalliseen lähetettyjen yhteisöön. Armo, joka saa aikaan tämän ansaitsemattoman ja odottamattoman sovinnon, mahdollistaa myös sen, että sovinto

ulottuu kaikkiin muihinkin ihmiselämän yhteyksiin eli perheiden ja yhteiskuntien sisäisiin sekä ryhmien- ja kansainvälisiin suhteisiin. Kirkko, joka on sovinnon lähettiläs ja rauhantekijä, saa lähetystehtäväkseen sovittelun, rauhanomaisen rinnakkaiselon vahvistamisen sekä suhteiden rakentamisen ja ylläpitämisen. Innoitus tämän sovintovastuun ottamiseen tulee Kristuksen kolmijakoisesta tiestä. Kirkko, joka kulkee ristin tietä, ottaa kannettavakseen uhrien tuskan ja rikollisten röyhkeyden, jotta rauhalle ja sovinnolle syntyisi tilaa. On vaikea tehtävä saada syylliset tunnustamaan rikkomuksensa ja sitoutumaan oikeudenmukaisuuden vahvistamiseen. Jumalan sovittava voima tulee kuitenkin täydelliseksi kirkon lähetyksen haavoittuvuuden ja hulluuden kautta.

Kirkon lähetystehtävällä sovinnon rakentajana on myös kansainväliset vaikutuksensa. Monia maita piinaa vielä 2000-luvullakin menneiden vuosisatojen sorron ja epäoikeudenmukaisuuden perintö. Entisiä siirtomaita köyhdyttävät nykyään uusliberalistisen maailmantalouden rakenteet ja järjestelmät, jotka kylvävät kuolemaa. Niille ei pitäisi kuitenkaan jättää viimeistä sanaa maailmassa, jossa Jumala on murtanut kuoleman lopullisuuden. Kirkon lähetys, joka seuraa ylösnousemuksen tietä, tekee vapautuksen ja sovinnon mahdolliseksi sekä sorretuille että sortajille. Vapautus ja sovinto kuuluvat yhteen. Vapautus, joka ei ota lopullista sovintoa asiaankuuluvasti huomioon, kääntyy itseään vastaan. Sovinto, johon ei liity vapautusta, sortuu epätodellisuuteen ja ideologisuuteen. Sovinto ja vapautus edellyttävät vahvistavan oikeudenmukaisuuden täytäntöönpanoa sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla, jotta sorron ja epäoikeudenmukaisuuden uhrit saisivat ihmisarvonsa takaisin. Kirkko käynnistää muutosprosessin vapauttavan sovinnon ja sovittavan vapautuksen välityksellä, ja tämä prosessi ennakoi kaiken lopullista sovittamista Jumalan eskatologisessa valtakunnassa.

Sovinnossa on perustavanlaatuista Jumalan ja ihmisten välisen suhteen korjaaminen.

Voimaannuttaminen

Voimaantumisesta ja voimaannuttamisesta puhuminen lähetyksen yhteydessä liittyy Jeesuksen sanoihin: *”Mutta te saatte voiman, kun Pyhä Henki tulee teihin, ja te olette minun todistajani -- maan ääriin saakka.”* (Ap. t. 1:8.) Voimaannuttaminen viittaa tässä ensisijaisesti Jumalaan, joka jakaa voimansa (*dynamis*) ihmisten kanssa Jumalan lähetykseen osallistumista varten. Jumala voimaannuttaa yksittäiset kristityt ja koko kirkon

© CAM Barbara Robra

Pyhän Hengen johdatuksen välityksellä sekä antamalla hengellisiä lahjoja, jotka ovat kirkon kokonaisvaltaisen lähetystehtävän kannalta välttämättömiä. Jumalallinen voimaantuminen saattaa ihmisissä täytäntöön Jeesuksen lupauksen, että se, joka uskoo häneen, on tekevä sellaisia tekoja kuin hän tekee, ja vielä suurempiakin. Kirkko voimaannutetaan todistamaan Jumalan varauksettomasta rakkaudesta Jeesuksessa Kristuksessa sellaisen maailman keskellä, joka on tulvillaan vihaa. Kirkko voimaannutetaan myös puhumaan vanhurskauttamisesta yksin armosta sellaisen maailman keskellä, missä kaiken mittana näyttää olevan markkina-arvo. Lisäksi kirkko voimaannutetaan julistamaan toivoa sanoinkuvaamattoman väkivallan, kärsimyksen ja epätoivon keskellä.

Pyhä Henki voimaannuttaa kirkon vastustamaan vallan väärinkäyttöä toisten alistamiseen ja kulkemaan Kristuksen tietä, jolla valta jaetaan kaikkien kesken. Kirkossa jokaiselle kastetulle kristitylle on annettu erityinen lahja lähetystä, keskinäistä vahvistamista ja rohkaisua varten. Jokaisen lahjaa tulee kehittää, arvostaa ja hyödyntää, olipa hän mies tai nainen, viranhaltija tai maallikko, nuori tai vanha. Kirkko ei ole vedenjakaja, joka erottaa voimattomat niistä, joilla on voimaa voimaannuttaa toisia. Kristuksen tietä kulkeva kirkko hyötyy ennemminkin jäsentensä keskinäisestä voimaannuttamisesta, joka on lähtöisin kolmiyhteisen Jumalan voimaannuttavasta läsnäolosta kirkossa.

Kristuksen tietä kulkeva kirkko hyötyy jäsentensä keskinäisestä voimaannuttamisesta, joka on lähtöisin kolmiyhteisen Jumalan voimaannuttavasta läsnäolosta kirkossa.

Kirkon lähetystoiminta, joka on yksi jumalallisen voimaannuttamisen välikappaleista maailmassa, välittää Jumalan voimaannuttavan vaikutuksen myös yhteiskuntaan. Kirkon palvelutoiminta ja diakoniavirat vastaavat ahdingossa olevien ihmisten (pakolaisten, siirtolaisten, luonnonmullistusten uhrien ym.) välittömiin tarpeisiin. Kirkko on kuitenkin kutsuttu menemään avustustoimintaa ja hyväntekeväisyyttä pidemmälle: se on kutsuttu voimaannuttavaan lähetykseen. Kirkko etsii tapoja puutteenalaisten ihmisten auttamiseen riippumatta heidän alkuperästään ja uskonnostaan. Kirkko pyrkii palauttamaan heidän ihmisarvonsa puolustamalla heidän oikeuttaan oman elämänsä hallintaan. Missionaalisessa kirkossa ”puutteenalaisilla” viitataan paitsi aineellisesti, taloudellisesti ja yhteiskunnallisesti osattomiin myös niihin, joiden puutteenalaisuus koskee tunne-elämää, ihmissuhteita, mielenterveyttä ja hengellistä elämää. Ihmiset, jotka kärsivät erilaisista maanis-depressiivisistä oireista – kuten epäselvästä identiteetistä, vähäisestä omanarvontunnosta, masennuksesta ja muista psykososiaalisista häiriöistä – tarvitsevat kirkon huomiota ja läsnäoloa pitkälti samaan tapaan kuin taloudellisesti ja yhteiskunnallisesti syrjäytetyt ja sorretut.

2.3.2. Lähetys kokonaisvaltaisena ja kontekstuaalisena praksiksena

Missionaalisen kirkon osallistuminen Jumalan lähetykseen on kontekstuaalista, eli kirkko tarttuu uskollisesti alati muuttuvien ja monisyisten kontekstien haasteisiin. Näin lähetys on myös laaja-alaista ja kokonaisvaltaista. Lähetyksen kokonaisvaltaisuus ja kontekstuaalisuus ilmenee lähetyksen tavoitteessa, käytännössä ja paikannuksessa. Lähetys suuntautuu koko luomakuntaan (ekologiset asiat), kaikille elämänalueille (yhteiskunta, politiikka, talous ja kulttuuri) ja koko ihmisyyteen (eli kaikki ihmiset ja koko ihminen sekä ihmisten hengelliset, älylliset ja fyysiset sekä ihmissuhteita ja elinympäristöä koskevat tarpeet). Lähetyksen käytäntö edellyttää koko kirkon osallistumista. Siinä tarvitaan naisia ja miehiä, nuoria ja vanhoja. Kokonaisvaltaisen lähetyksen lähtökohtana on kirkon olemus jumalanpalvelusyhteisönä, viestivänä, palvelevana ja tervehdyttävänä yhteisönä sekä koko maanpiirin yhteisönä. Tällainen yhteisö puolustaa oikeudenmukaisuutta, voimaannuttaa muutokseen ja työskentelee rauhan ja sovinnon puolesta. Katolisuudessaan kirkko ulottaa lähetyksen kaikkialle ja kaikkina

aikoina kaikkiin sukupolviin. Jokaisella kirkolla on siis lähetysvastuu omalla paikkakunnallaan. Jokaisen kirkon pitäisi kuitenkin olla myös valmis tekemään yhteistyötä toisten kanssa eri paikkakunnilla, kumppanuuteen kutsuttuna, ja sitoutumaan yhteisiin lähetyshankkeisiin paikoissa, joihin ”kukaan ei ole aikaisemmin mennyt”.

Kirkko, joka harjoittaa lähetyksen praksista kokonaisvaltaisesti ja kontekstuaalisesti, kohtaa tehtävässään missiologisia käsitepareja, joissa vastakohdat liittyvät toisiinsa. Nämä käsiteparit vaativat selkiyttämistä. Lähetysosastot ja –järjestöt sekä lähetysinstituutit ja yksittäiset kristityt ovat kauan aikaa ja eri yhteyksissä käyneet teologista keskustelua ja väittelyä siitä, missä suhteessa julistus ja palvelu, vanhurskauttaminen ja oikeudenmukaisuus, pelastus ja tervehdyttäminen tai lähetys ja uskontojen vuoropuhelu ovat toisiinsa. Näiden käsiteparien selkiyttäminen on suureksi avuksi, kun kirkko pyrkii ymmärtämään ja toteuttamaan kokonaisvaltaista lähetystään.

Julistus ja palvelu

Kirkon kokonaisvaltainen lähetys käsittää julistuksen ja palvelun eli diakonian, mutta mikä niiden suhde on lähetyksen todellisessa praksiksessa? Evankeliumi on ensisijaisesti hyvä uutinen siitä, että armollinen Jumala vanhurskauttaa syntisen uskon kautta Jeesukseen Kristukseen. Evankeliumi on Jumalan elävää, luovaa sanaa, joka pitää lausua selvin sanoin sellaisella kielellä, jonka kulloisenkin kontekstin ja ajan ihmiset ymmärtävät. Evankelioiva julistus pyrkii varmistamaan sen, että koko kirkko julistaa hyvän uutisen kaikille ihmisille ja että ilosanoma kohtaa erityiset kontekstit konkreettisella ja mielekkäällä tavalla. Evankelioiva julistus johtaa ihmiset elävän Jumalan henkilökohtaiseen kohtaamiseen ja kehottaa heitä noudattamaan uskossa Kristuksen armollista kutsua seurata häntä. Kirkko kutsuu ihmisiä evankelioivan julistuksen välityksellä ottamaan kasteessa vastaan syntien anteeksiantamuksen lahjan, liittymään kristittyjen yhteyteen ja elämään opetuslapsen elämää missionaalisessa kirkossa.

Palvelu kuuluu lähetyksen kokonaisuuteen, ja se on diakonian olennainen ilmaus. Luterilaisen maailmanliiton maailmanlaajuinen neuvottelu *”Prophetic Diaconia: For the Healing of the World”* laati vuonna 2002 kirjelmän (ks. julkaisu vuodelta 2003), jossa diakoniaa korostettiin evankeliumin ydinaineksena

© CAM Barbara Robra

ja kirkkona olemisen olennaisena tekijänä. Diakonia ei ole vapaavalintaista, vaan se kuuluu olennaisena osana opetuslapseuteen. Kasteessa jokainen kristitty on kutsuttu elämään diakoniaa todeksi tekemistensä ja elämäntapansa välityksellä. Diakonian todeksi eläminen alkaa puutteenalaisen lähimmäisen varauksettomana auttamisena, ja se johtaa väistämättä yhteiskunnalliseen muutokseen ja transformaatioon.

Luterilaisten kirkkojen diakonia on monimuotoista. Se ilmenee kansainvälisenä avustustoimintana ja kehitysyhteistyönä, diakonialaitoksina, rauhan, oikeudenmukaisuuden ja luomakunnan eheyden puolustamisena, seurakuntien diakoniatyönä ja sosiaalityönä. Kirkko, joka hoitaa näitä tehtäviä, on tietoinen kahdesta teologisesta seikasta. Ensiksi, diakonia on enemmän kuin hyväntekeväisyyttä. Se liittyy syvälliselle tavalla julistukseen (*keerygma*) ja ehtoollisyhteyteen (*koinonia*) ja on siten väistämättä profeetallista. Diakonia ei ole vain ensiapua välittömään hätään, vaan se menee pitemmälle. Se tarttuu köyhyyden alkusyihin ja vähentää rakenteellista ja koko järjestelmää koskevaa väkivaltaa. Profeetallisessa diakoniassa on päästy holhoavasta kahtiajaosta ”varakkaisiin antajiin” ja ”köyhiin vastaanottajiin”, sillä yhteinen pyrkimys epäoikeudenmukaisuuden haastamiseen muuttaa perin pohjin sekä palveltavia että palvelijoita. Toiseksi, kirkkoa, jonka juuret ovat ristin teologiassa, johdatetaan hengellisesti samaistumaan kärsiviin ja syrjittyihin. Kirkon diakoniatyön tarkoituksena ei ole proselytismi (käännynnäisten houkuttelu toisten kirkkokuntien jäsenten joukosta). Kirkko ei myöskään käytä hyväkseen ihmisten haavoittuvuutta hätätilanteissa tyrkyttääkseen heille kristillistä uskonvakaumustaan.

Palvelu kuuluu lähetyksen kokonaisuuteen, ja se on diakonian olennainen ilmaus.

Kirkko ja yksittäiset kristityt julistavat evankeliumia sanoin ja todistavat siitä elämällään omien kontekstiensa kaikissa tilanteissa. Elämän ja puheen tulee pitää yhtä, ja sanojen ja tekojen on oltava yhdenmukaiset. Julistusta ja diakonista todistusta ei voida erottaa toisistaan, kun kysymyksessä on osallistuminen Jumalan muuttavaan, sovittavaan ja voimaannuttavaan lähetykseen maailmassa. Puhe ilman tekoja on käsitteellistä ja voimatonta, ja teot ilman sanoja ovat mykkiä ja avoimia mille tahansa tulkinnoille.

Maailmassa saattaa tietenkin olla tilanteita, joissa evankeliumin suullinen julistaminen ei ole mahdollista. Silloin sanaton palvelu, joka kumpuaa rukouksesta, on ainoa tapa todistaa. Se voi ilmetä esimerkiksi humanitaarisena avustamisena, diakoniatyönä ja yhteiskunnallis-poliittisen muutoksen puoltamisena.

Vanhurskauttaminen ja oikeudenmukaisuus

Se, että Jumala vanhurskauttaa syntisen armosta, ylittää kaikki inhimilliset oikeudenmukaisuuden käsitteet ja oikeusjärjestelmät, joiden perustana ovat ansion, palkkion, jaottelun, hyvityksen ja koston lainalaisuudet. Armosta vanhurskauttamisen painopiste ei ole syntisen ihmisen teoissa tai lupauksissa vaan siinä, mitä Jumala tarjoaa. Jumala esittää Kristuksen verellä allekirjoitetun kutsun, jossa hän pyytää ihmisiä elämään yhteydessään. Jumalan armollinen kutsu antaa ihmiskunnalle olemassaolon oikeuden tässä elämässä. Jumalalta ansiotta saatu kutsu antaa uskoville myös oikeuden

© LWF Margret Stasius

kuulua Jumalan talonväkeen eli jumalalliseen kommuunioon.

Armosta vanhurskauttaminen on siis vapauttavaa ja luovaa. Se vapauttaa ihmiset jatkuvasta *huolesta*, joka liittyy itsevanhurskauttamiseen, itsetärkeyteen ja saavutusten hankkimiseen, ja se luo uusia alkuja ja mahdollisuuksia yltäkyllästä *elämään*. Jumalan vapauttava ja luova oikeudenmukaisuus toteutuu myös Jumalan mahtavissa teoissa historian saatossa, kun kiusattuja rohkaistaan, vangittuja päästetään vankiloistaan ja sorrettuja vapautetaan. Tämä vapautus käynnistää uudestisyntymisen yhteisöelämään, jossa solidaarisuus, sovinto ja oikeudenmukaisuus kukoistavat (Jes. 61:1–7).

Kirkon osallistuminen oikeudenmukaisuuden puolustamiseen ja toteuttamiseen on lähtöisin Jumalan vapauttavasta ja luovasta oikeudenmukaisuudesta. Missionaalinen kirkko osallistuu Jumalan lähetykseen, jossa Jumalan oikeudenmukaisuus vaikuttaa. Jumalan armo luo tilan, jossa vapauttava oikeudenmukaisuus avautuu, ja kirkko on kutsuttu hahmottamaan oikeudenmukaisuuden muotoutumista yhteiskunnassa. Kirkon tulee rukoillen pohdiskella sitä, millainen oikeudenmukaisuus saa yhteiskunnassa aikaan muutoksen, sovinnon ja voimaantumisen. Armosta vanhurskauttaminen haastaa epäoikeudenmukaisuuden ja kaikki synnin ja pahuuden välikappaleet. Usko Jumalaan, joka vanhurskauttaa armosta, inspiroi ja vahvistaa kirkkoa tekemään sitä, mikä on oikein, osoittamaan rakkautta ja hyvyyttä sekä vaeltamaan valvoen ja Jumalaa kuunnellen (Miika 6:8).

Pelastus ja tervehdyttäminen

Jumalan lähetys maailmassa merkitsee sekä kokemusta yhteisöllisen elämän kontekstissa toteutuvasta tervehtymisestä että hengellistä pelastustodellisuutta, joka avautuu Kristuksen lunastavasta läsnäolosta kristittyjen yhteisössä. Molemmat seikat koskevat

niin yhteisöä kuin yksilöäkin. Pelastus, joka merkitsee eskatologista lupausta siitä, että jonakin päivänä Jumala hallitsee täydellisesti kaikkea, sekä elämän karu todellisuus ja tervehtymisen kaipuu ovat myös pysyvässä jännitteessä keskenään. Tervehdyttämisessä on kysymys terveydestä ja sairaudesta sekä lääketieteellisistä, psykiatrisista, emotionaalisista ja hengellisistä hoidoista ja parannuskeinoista. Tervehdyttämisellä on hengellisessä elämässä tärkeä rooli, ja se on perustava teologinen kysymys kaikkien kirkkokuntien kristityille. Sairauden olemassaolo ja se tosiasia, etteivät kaikki sairastuneet kristityt tule terveiksi, herättää kysymyksen tervehdyttämisen suhteesta pelastukseen Jeesuksessa Kristuksessa.

Jumala on Raamatun mukaisesti kaiken tervehtymisen lähde. Vanhassa testamentissa tervehdyttäminen ja pelastus liittyvät toisiinsa, ja monissa tapauksissa ne myös merkitsevät samaa: ”Paranna sinä minut, Herra, niin minä paranen. Auta minua, niin minä saan avun” (Jer. 17:14). Uudessa testamentissa sairaudesta paraneminen ei kuitenkaan merkitse samaa kuin pelastuminen. Uusi testamentti tekee myös eron parantumisen ja tervehtymisen välille. Jotkut parantuvat mutta eivät tervehdy (Luuk. 17:15–19), jotkut taas tervehtyvät mutta eivät parane (2. Kor. 12:7–9). ”Parantaminen” tarkoittaa menetetyn terveyden palauttamista entiselleen, eli näköalat avautuvat alkutilaan. ”Tervehdyttäminen” taas viittaa yltäkylläisen elämän eskatologiseen todellisuuteen, joka murtautuu esiin Jeesuksessa Kristuksessa. Hän on haavoitettu parantaja, joka osallistuu ihmisten kaikkeen kärsimykseen, kuolemaan ja elämään, ja hän voittaa väkivallan, kärsimyksen ja kuoleman ylösnousemuksensa välityksellä. Tässä mielessä tervehdyttäminen ja pelastus viittaavat samaan eskatologiseen todellisuuteen.

Lähetys ja uskontojen vuoropuhelu

Kirkot ovat osallistuneet vaihtelevassa määrin vuoropuheluun toisinuskovien ja eri vakaumuksia edustavien ihmisten kanssa. Teologisessa keskustelussa on väitelty vilkkaasti uskontodialogin merkityksellisyydestä ja tavoitteista suhteessa kirkon missioon. Keskustelussa on esimerkiksi pohdittu, pitäisikö vuoropuhelun korvata tavoittava lähetystyö, palvella valmistavana askeleena lähetykseen vai kuulua olennaisena osana kirkon laaja-alaisen lähetyksen kokonaisuuteen.

Uskontodialogi on olennainen osa kirkon missiota, samoin kuin rauhantyö ja yhteiskunnallinen toiminta sekä totuuden ja yhteisymmärryksen etsiminenkin. Yhteistyö eri ryhmien kanssa rauhan aikaansaamiseksi ja oikeudenmukaisuuden vakiinnuttamiseksi kuuluu kirkon lähetykseen, koska kirkko on kutsuttu ja lähetetty muutoksen, tervehtymisen ja sovinnon tuojaksi yhteiskuntaan. Uskontojen vuoropuhelu esimerkiksi liennyttää tehokkaasti uskonnollisia jännitteitä ja auttaa moniuskontoisia yhteisöjä löytämään keinoja, joilla tarttua köyhyyttä, syrjintää, väkivaltaa ja yleistä kehitystä koskeviin ongelmiin.

Toisaalta, kristinusko on islamin ynnä muiden tavoin lähetysuskonto. Uskon jakaminen toisten kanssa kuuluu kristinuskon perusluonteeseen. Jeesus siunasi opetuslapsensa tekemään kaikki kansat hänen opetuslapsikseen (Matt. 28:18–20). Kristus tarjoaa pelastuksen ja tervehtymisen koko ihmiskunnalle yksin uskosta, ilman ansioita. Tämä Kristuksen ainutkertai-

© Tord Harlin

suus on kirkon lähetyksen kannalta perustavanlaatuista. Luterilaisen maailmanliiton kymmenennen yleiskokouksen sanomassa lausutaan: *”Jumalan missio on laajempi kuin kirkon rajat.”* Sanomassa lainataan kuitenkin myös Kirkkojen maailmanneuvoston San Antonion lähetyskonferenssin lausumaa vuodelta 1989: *”Emme voi osoittaa mitään muuta tietä pelastukseen kuin Jeesuksen Kristuksen; samanaikaisesti emme voi asettaa rajoja Jumalan pelastavalle voimalle.”* Lähetysuskontojen luonteen myönteinen ymmärtäminen ja niiden leviämistarpeen huomioon ottaminen voivat kuulua uskontodialogin keskeisiin aiheisiin. Uskontojen vuoropuhelun päämääränä ei kuitenkaan saisi olla keskustelukumppanin käännyttäminen tai ympäri puhuminen.

Uskontoteologisen keskustelun keskiöön on tuotu myös niin sanottu trinitaarinen malli. Se ohjaa uskontojen vuoropuhelua sopeutumalla ja suostumalla toisten olemassaoloon sekä tarjoamalla teologisen mallin ja käytännön esikuvan ”yhteiselle totuuden etsinnälle”. Trinitaarinen lähestymistapa mahdollistaa sen, että kirkossa voidaan samanaikaisesti korostaa Kristuksen ainutkertaisuutta ja tunnustaa Pyhän Hengen vaikutus kirkon ulkopuolella sekä Jumalan toiminta luomisessa ja muissa uskonnoissa.

Uskontojen vuoropuhelu esimerkiksi liennyttää tehokkaasti uskonnollisia jännitteitä ja auttaa moniuskontoisia yhteisöjä löytämään keinoja, joilla tarttua köyhyyttä, syrjintää, väkivaltaa ja yleistä kehitystä koskeviin ongelmiin.

Kolmiyhteisen Jumalan sisäiset suhteet ja keskinäinen riippuvuus ovat pohjana sellaiselle vuoropuhelulle,

jonka kanavina ovat elämän jakaminen yhteisössä ja uskonnollisten ihmisten yhteinen hengellinen matkanteko. Lisäksi trinitaarinen malli tuo uskontojen vuoropuheluun kokonaisvaltaisen muutoksen näkökulman. Poika uskaltautuu tuntemattomaan, sillä hän luottaa Isään ja Henki kulkee hänen kanssaan. Kirkko uskaltautuu vuoropuheluun toisinuskovien kanssa vastaavasti pitämällä kiinni eskatologisesta visiosta, jossa Jumala lopulta hallitsee täydellisesti kaikkea. Luottamus Jumalan tulevaisuuteen voimaannuttaa kirkon niin, että se osallistuu inkarnatoriseen ja muutosvaikutteiseen yhteiseloon eriuskoisten kanssa, pitäen heitä läheisinä matkakumppaneinaan Emmauksen tiellä. Tämä ei vähennä kristittyjen todistusta siitä, että he ovat löytäneet yltäkylläisen elämän Jeesuksessa Kristuksessa. Kristittyjen oma todistus tulee kuulluksi kokonaisuudessaan ainoastaan silloin, kun he tahtovat kuunnella avoimin mielin ja sydämin sitä, mikä toisinuskoville on kaikkein tärkeintä.

2.4. Teologia, konteksti ja käytäntö

Lähetys, joka ymmärretään rinnalla kulkemiseksi, edellyttää teologiaa, jota pohditaan ja kehitellään kirkon kontekstissa. Tällaisen kontekstuaalisen lähetysteologian tulee myös pohtia kirkon praksista. Hermeneuttista spiraalia noudattava lähetysteologia sekä viittaa lähetyksen käytäntöön että ammentaa siitä.

Tämän asiakirjan kolmannen osan tarkoituksena on tarkastella lähetyksen käytäntöä osoituksena siitä, miten kirkko, joka on kutsuttu osallistumaan Jumalan missioon, toteuttaa kutsumustaan. Lähetys kumpuaa kirkon olemuksesta todistavana ja missionaalisena kirkkona. Kolmannen osan tarkoituksena ei siten ole esittää käytännön ohjeita lähetyksen kaikkiin tilanteisiin eikä luetella erilaisia lähetystehtäviä, jotka kirkon tulee suorittaa. Kolmas osa antaa lähetyksen käytännölle sitä vastoin sellaisia yleisiä suuntaviivoja ja virikkeitä, joiden toivotaan herättävän hedelmällisiä keskusteluja ja käynnistävän kekseliäitä ohjelmia ja omaperäisiä hankkeita kirkkojen ja kirkollisten järjestöjen keskuudessa.

OSA 3

LÄHETYKSEN KÄYTÄNTÖ

He olivat jo saapumassa kylään, jonne olivat menossa. Jeesus oli jatkavinaan matkaansa, mutta he estivät häntä lähtemästä ja sanoivat: "Jää meidän luoksemme. Päivä on jo kääntymässä iltaan." Niin hän meni sisään ja jäi heidän luokseen. Kun hän sitten aterioi heidän kanssaan, hän otti leivän, kiitti Jumalaa, mursi leivän ja antoi sen heille. Silloin heidän silmänsä aukenivat ja he tunsivat hänet. Mutta samassa hän jo oli poissa heidän näkyvistään. He sanoivat toisilleen: "Eikö sydämemme hehkunut innosta, kun hän kulkiessamme puhui meille ja opetti meitä ymmärtämään kirjoitukset?" Heti paikalla he lähtivät matkaan ja palasivat Jerusalemiin. Siellä olivat koolla yksitoista opetuslasta ja muut heidän joukkoonsa kuuluvat. Nämä sanoivat: "Herra on todella noussut kuolleista! Hän on ilmestynyt Simonille." Nuo kaksi puolestaan kertoivat, mitä matkalla oli tapahtunut ja miten he olivat tunteneet Jeesuksen, kun hän mursi leivän.
Luukas 24:28–35

© LWF Margret Stasius

OSA 3

LÄHETYKSEN KÄYTÄNTÖ

3.1. Koko kirkon osallistuminen Jumalan lähetykseen

Kirkon ymmärryksen mukaan kirkon kutsumus ilmenee nimenomaan lähetyksessä. Kirkon kutsumuksena on näet viitata ja osallistua Jumalan valtakunnan esiin murtautumiseen Kristuksessa Jeesuksessa. Kirkon lähetys eri muotoineen ja puolineen tähtää siihen, että muutos, sovinto ja voimaannuttaminen toteutuisivat maailmassa. Lähetys on Jumalan lahja jokaiselle kastetulle ja koko kirkolle, seurakunnasta ja kansallisesta kirkosta alkaen kirkkojen maailmanlaajuiseen kommuunioon saakka. Koko kirkko (eli jokainen jäsen) osallistuu lähetystehtävään, sillä lähetys ei ole muutamien ammattilaisten tai joidenkin vauraiden seurakuntien ja kirkkojen etuoikeus. Lähetys, jota toteutetaan edustajien välityksellä, on Jumalan missiolle vieras käsite. Kirkko ei siis voi ulkoistaa missionaalista rooliaan sen enempää kuin jumalanpalvelustaan tai sakramenttielämäänsä. Lähetys on myös koko kirkon kutsumus eikä vain joidenkin yksilöiden. Lähetysvastuu on siten Jumalan koko perheväellä, koko lähetettyjen kommuuniolla.

Lähetystehtävään osallistuminen lähetettyjen kommuunion (ja myös pyhien yhteyden) näkökulmasta johdattaa kirkon tosi *martyriaan*, sillä kirkko antaa yhteisen todistuksen pysymällä yhdessä kaikkialla ja kaikkina aikoina. Solidaarisuus ja kumppanuus kehittyvät ja kilpailu sekä turha päällekkäisyys lakkaavat, kun kirkko toteuttaa lähetystehtäväänsä kommuuniona eikä yksittäisinä eristyneinä seurakuntina tai kirkkoina. Kun esimerkiksi luterilaiset kirkot osallistuvat Jumalan missioon luterilais-

ten kirkkojen kommuuniona, ne saavat osakseen jaettujen voimavarojen siunaukset. Itse lähetyspyrkimys taas hyötyy siitä kokemuksen runsaudesta, jota kertyy kaikkialta maailmasta ja kristittyjen eri sukupolvilta.

Lähetyksen tulee olla kontekstuaalista, jotta usko voisi juurtua ihmisten todelliseen elämänkokemukseen. Tämän vuoksi jokaisella kirkolla on ensisijainen lähetysvastuu välittömästi omalla paikkakunnallaan ja alueellaan. Kirkon apostolisuuden ja katolisuuden vuoksi lähietäisyys ei kuitenkaan merkitse yksinoikeutta lähetyksen käytäntöön. Lähetys pysyy Jumalan lähetyksenä. Jumala voi siis esittää jonkin sisarkirkon välityksellä kutsun, jossa yksittäisiä kristittyjä tai perheitä eri puolilla maailmaa pyydetään jakamaan lähetysvastuuta jonkin toisen kirkon yhteydessä, maantieteellisesti erilaisessa paikassa ja sosiokulttuurisesti erilaisessa tilanteessa. Tästä näkökulmasta katsottuna kansainvälisen lähetyskumppanuuden erityisvirat ja niihin valmentaminen ovat erittäin tärkeitä asioita. On kuitenkin huolehdittava siitä, ettei kulttuurienvälisten todistajien nimeäminen läheteiksi, avustajiksi tai neuvonantajiksi aiheuta yhteyden hajoamista ”lähettäviksi” ja ”vastaanottaviksi” kirkoiksi.

Nykypäivän lähetyskontekstien kasvava monisäikeisyys tekee lähetyskumppanuuden tärkeämmäksi kuin koskaan. Kirkoissa kokeillaan uusia kumppanuuden malleja, jotka edistävät yhdenvertaista osallistumista ja vastuunjakoa. Sekä pohjoisessa että etelässä lähetyksestä puhutaan nykyisin *rinnalla kulkemisena* tai *matkakumpaanuutena* (*accompaniment*). Ilmaisun taustalla on ajatus leivän jakamisesta yhdessä. Näin myös lähetyskumppanuudessa elävät kirkot jakavat kaikki voimavaransa keskenään. Kumppanukset jakavat keskenään koko matkan, niin kuin Emmaus-kertomuksessakin. Jaettaviksi tulevat molempien huolet, kivut, toiveet ja riemut. Ylösnoussut Kristus, joka tulee mukaan matkalle, saa aikaan sen, että kumppanuus voimaannuttaa ja muuttaa kirkkoa ja maailmaa.

Joissakin kirkoissa historialliset ja rakenteelliset tekijät ovat syynä siihen, että lähetystehtävä toteutetaan itsenäisten kirkollisten järjestöjen kautta. Tämä käytäntö vaatii enemmän ja syvällisempää teologista pohdintaa missionaalisen kirkko-opin valossa. Jotta kirkon oma rooli ja vastuu Jumalan missiossa eivät hämärtyisi, jotkut lähetysjärjestöt ovat alkaneet haastaa kirkkoa pohtimaan missionaalista luonnettaan. Keskusteluun kuuluu lähetyksen yhdistäminen kirkon rakenteisiin sekä paikallisesti että maailmanlaajuisesti samoin kuin sanoin ja teoin annetun todistuksen yhdistäminen samaan rakenteeseen.

Kirkko, joka elää Sanan voimassa ja Hengen johdatuksessa, tietää, että lähetys kumpuaa kirkon olemuksesta todistavana yhteisönä.

3.2. Missionaalisen kirkon toiminta

Missionaalisessa kirkossa lähetys ei tarkoita pelkästään sitä, mitä kirkko tekee, vaan myös sitä, miten kirkko vaikuttaa. Kirkko, joka elää Sanan voimassa ja Hengen johdatuksessa, tietää, että lähetys kumpuaa kirkon olemuksesta todistavana yhteisönä. Kirkon viralla eri muotoineen on tärkeä rooli, kun kirkkoa varustetaan lähetystehtäväänsä jumalanpalvelusyhteisönä sekä viestivänä, palvelevana, tervehdyttävänä ja koko maanpiirin yhteisönä.

3.2.1. Todistava yhteisö

Todistavana yhteisönä kirkko viittaa Jumalan valtakuntaan, joka murtautuu maailmaan

Kristuksessa. Kirkko käyttää kaikkia hengellisiä lahjoja (*kharismata*), joita Pyhä Henki on sille auliisti antanut. 1. Korinttilaiskirjeen 12. luvun mukaisesti kirkko on varustettu hengellisillä lahjoilla kommuunion/yhteyden (*koinonia*) vahvistamista, evankeliumin julistamista (*keerygma*) sekä palvelua (*diakonia*) ja tervehdyttämistä varten. Kirkko, joka on todistava yhteisö, ei voi osallistua vakavissaan Jumalan lähetykseen ilman näitä lahjoja, sillä muuten lähetys olisi pelkkää ihmislähtöistä hanketta. Missionaalinen kirkko on karismaattinen kirkko: se on lahjoin varustettu muutoksen, sovinnon ja voimaannuttamisen missiota varten.

Jumalanpalvelusyhteisönä kirkko viittaa Jumalan armollisen valtakunnan todellisuuteen ja läsnäoloon Kristuksessa, jossa armahdettujen syntisten uskollinen yhteisö kootaan yhteen ja pidetään yllä sanan ja sakramenttien välityksellä.

Jumalanpalvelusyhteisö

Jumalanpalvelusyhteisönä kirkko viittaa Jumalan armollisen valtakunnan todellisuuteen ja läsnäoloon Kristuksessa, jossa armahdettujen syntisten uskollinen yhteisö kootaan yhteen ja pidetään yllä sanan ja sakramenttien välityksellä. Rukoileva, tunnustava ja juhliva yhteisö on itsessään ja itsestään merkki Jumalan esiin murtautuvasta valtakunnasta. Jumalanpalvelusyhteisö viittaa myös tulevaisuuteen Jumalan kanssa sellaisena eskatologisena todellisuutena, joka tulee kohti nykyisyyttä. Kirkko siis rukoilee ja odottaa Jumalan uuden todellisuuden puhkeamista jumalanpalvelukseensa. Jumalanpalvelus voimaannuttaa kirkon sen nojalla, mitä kirkko on ja mitä se odottaa. Kirkko voimaannutetaan toteuttamaan muutoksen ja sovinnon missiota maailmassa. Siksi on erittäin tärkeää, että jumalanpalveluksia suunnitellaan ja valmistellaan siten, että kirkon lähetystehtävä otetaan vakavasti huomioon. Samalla pidetään mielessä vastaanottavaisen vieraanvaraisuuden hengellinen merkitys.

Kasvattava yhteisö

Kasvattavana yhteisönä kirkko ymmärtää itsensä oppivaksi yhteisöksi ja yhteisössä oppivaksi. Jumalan kansan kasvattaminen ja kouluttaminen lähetystä varten on tärkeä osa kirkon missiota. Koko kirkon varustaminen lähetystä varten (Ef. 4:11–12) pitää sisällään kristillisen kasvatuksen ja teologisen koulutuksen. Kristillinen kasvatus saattelee koko elämän mittaiselle uskon taipaleelle. Joissakin kirkoissa kristillinen kasvatus ymmärretään missiologisesti seuraavin sanakäänteinː ”going deep in order to go wide” ja ”teach to reach” eli ”perehdyttämistä leviämisen vuoksi” ja ”opeta tavoittamaan”. Teologinen koulutus takaa niiden kokonaisvaltaisten ja profeetallisten palveluvirkojen jatkuvuuden, jotka vahvistavat kirkon lähetystä sovinnoksi ja voimaannuttamiseksi ymmärrettynä. Viimeaikainen herääminen missiologiseen tietoisuuteen on muuttanut teologisten seminaarien ja raamattukoulujen opetussuunnitelmia. Lähetys ei ole enää valinnaisaine, vaan sen katsotaan kuuluvan olennaisena osana keskeisiin oppiaineisiin. Tämä muutos ei suinkaan heikennä yliopistojen ja seminaarien missiologisten yksiköitten roolia. Muutos päinvastoin korostaa näiden yksiköitten tärkeyttä kirkon kasvatusviran kannalta.

Rukous kuuluu jumalanpalvelus- ja kasvattavan yhteisön kaiken toiminnan keskiöön. Kirkossa luotetaan ”kutsuvaan, lähettävään ja rinnalla kulkevaan” Jumalaan rukouksen

välityksellä. Kaiken aikaa syvenevä taju lähetyksen spiritualiteetista uudistaa ja vahvistaa tätä luottamusta. Rukous on kuitenkin myös väline, jonka kautta Jumala saa maailmassa aikaan muutoksen, sovinnon, voimaantumisen ja tervehtymisen (Matt. 21:22; Joh. 14:12–14, 15:16). Missionaalinen kirkko, jossa Pyhä Henki asuu ja jota Pyhä Henki johdattaa, on rukoileva kirkko.

Viestivä yhteisö

Missionaalinen kirkko on yhteisö, joka viestii. Se julistaa voimallista ja voimaannuttavaa sanomaa. Sanoman ytimessä on sovitus ja pelastus Jeesuksessa Kristuksessa, ja se viittaa Jumalan armotyöhön, joka muuttaa perusteellisesti koko ihmisen ja ihmiskunnan, kaikkialla ja kaikkina aikoina. Missionaalinen kirkko on apostolinen, koska se julistaa sille uskottua sanomaa, mutta myös siksi, että se vaalii tarkasti sanoman loukkaamattomuutta. Sanoma sekä kuuluttaa Jumalan valtakunnan esiin murtautumisen että myös tuomitsee sortavat, hierarkkiset ja patriarkaaliset rakenteet, tuhoisat väkivaltajärjestelmät ja synnilliset henkilösuhteet. Sanoman profeetallinen julistaminen pakottaa viestivän yhteisön analysoimaan ja nimeämään kontekstinsa aina uudestaan.

Viestivässä yhteisössä ymmärretään, että sanoma Jumalan armollisen valtakunnan esiin murtautumisesta Kristuksessa

© LWF Margret Stasius

voidaan välittää eri tavoin: sanallisen julistuksen avulla, noudattamalla hyvän lähimmäisen kutsumusta, diakonisen palvelun välityksellä sekä puolustamalla rauhaa ja oikeudenmukaisuutta. Entisinä aikoina monissa kirkoissa lähetys määriteltiin varsin ahtaasti. Lähetystä pidettiin pohjimmiltaan evankelioimisena sekä uskon ja epäuskon kohtaamisena. Evankelioiva julistus kuuluu kyllä lähetyksen ytimeen, mutta siinä ei vielä ole lähetyksen koko todellisuus. 1970-luvulta lähtien varsinkin etelän kirkot ovat käsittäneet lähetyksen kokonaisvaltaisemmin ja laaja-alaisemmin. Viestivä yhteisö todistaa sanoin ja teoin ja tekee evankeliumissa luvatusta elämästä todellista niin, että ihmiset voivat kokea sen omissa konteksteissaan. Näin myös laajemmalle yhteisölle tarjoutuu mahdollisuus kuulla Jumalan armollinen kutsu ”hääjuhlaan” (Matt. 22:1–2).

Viestivässä yhteisössä tiedetään, millä tavoin ihmisiä kutsutaan Jumalan valtakunnan osallisuuteen. Kirkot ovat ryhtyneet evankelioimiskanpanjoihin teltoissa, kadunkulmissa ja urheilukentillä tai ovelta ovelle ja kylästä kylään. Kirkoissa on myös otettu käyttöön uudempaa teknologiaa kuten radio, televisio, äänikasetit ja kuvanauhat. Nykyään monin paikoin selvitellään lisäksi internetin ja puhelimen tehokasta käyttöä sanoman välittämisessä. Vaikka

näillä viestintävälineillä voidaankin tavoittaa tehokkaasti laajoja maallistuneita kuulijakuntia, ne ovat samalla varsin persoonattomia. Internetissä luodaan virtuaaliseurakuntia, mutta ihmiset kuitenkin kaipaavat todellista uskonyhteisöä. Sen vuoksi kirkkoa haastetaan ottamaan perinteiset viestintämuodot ja –välineet uudestaan käyttöön.

Henkilökohtainen lähestymistapa ihmiseltä ihmiselle, sukupolvelta toiselle ja kulttuurista toiseen on yhä edelleen tehokas tapa välittää hyvää uutista. Tämä lähestymistapa on avoin kaikille sanoman välittäjille. Se joustaa joka lähtöön, ja kaikilla on siihen varaa. Se sopii kotiin ja matkoille sekä työ- ja opiskelupaikoille. Kun kirkko tarkastelee kontekstejaan viestivän yhteisön ominaisuudessa, se joutuu kuitenkin toteamaan, että joidenkin maallistuneiden hyvinvointivaltioiden kristityt ovat epävarmoja ja vastahakoisia jakamaan uskoaan avoimesti toisten kanssa. Kirkon on tutkittava perin pohjin kontekstiaan, teologiaansa ja palveluvirkaansa, jotta se löytäisi syyt kristittyjen kyvyttömyyteen elää täydesti tehtäväänsä sanoman välittäjinä.

Henkilökohtainen lähestymistapa ihmiseltä ihmiselle, sukupolvelta toiselle ja kulttuurista toiseen on yhä edelleen tehokas tapa välittää hyvää uutista.

Kirkon jäsenmäärät ovat kasvaneet erittäin paljon alueilla, joilla lähetys on kokonaisvaltaista ja sanomaa välitetään ihmiseltä ihmiselle vaikkapa kotikirkkoliikkeen ja karismaattisen uudistusliikkeen yhteydessä. Esimerkiksi Afrikassa luterilainen kirkko kasvaa keskimäärin 300 000 jäsenellä vuodessa. Kirkolla on sen vuoksi suuri tarve saada riittävä varustus sielunhoito- ja kasvatustyöhön sekä hallintoa varten. Karismaattiset liikkeet ovat auttaneet viestivää yhteisöä löytämään voimallisen tavan elää kirkkona yhteisön keskellä seitsemänä päivänä viikossa.

Palveleva yhteisö

Missionaalinen kirkko on yhteisö, joka palvelee. Se harjoittaa diakoniaa Herransa kuvan kaltaisuudessa eli samalla tavalla kuin hän, joka sanoi tulleensa *”ei palveltavaksi, vaan palvelemaan ja antamaan henkensä lunnaiksi kaikkien puolesta”* (Matt. 20:28). Palvelevan yhteisön harjoittama diakonia on ihmisten jokapäiväisessä elämässä ilmenevää konkreettista osoitusta Jumalan valtakunnan esiin murtautumisesta Kristuksessa. Yhtäältä kirkoissa on tehty diakoniatyötä esimerkiksi perustamalla kouluja, sairaaloita, lastenkoteja ja hoitokoteja. Vaikka ne ovat olleet suureksi hyödyksi koko yhteiskunnalle, jotkut ovat arvostelleet niitä ”evankelioimisesta”: ihmisten houkuttelusta ja viekoittelusta pelkästään ”sielujen voittamisen” takia. Kirkko todistaa Kristuksessa esiin murtautuvan Jumalan valtakunnan todellisuudesta palvelutyönsä kautta, olipa palvelu sitten suunnattu tukemaan koko yhteiskuntaa tai kirkon omaa kasvua. Kirkossa ymmärretään kuitenkin myös se, että palvelutoiminta voi muuttua holhoukseksi ja käännytykseksi. Sen vuoksi palvelutyötä pitää tarkastaa ja arvioida jatkuvasti.

Toisaalta palveleva yhteisö tunnetaan myös sosiaalityöhön tarttuvasta diakoniastaan. Tällöin ensisijaisena pyrkimyksenä on lievittää ihmisten ja ihmisyhteisöjen hätää sekä käynnistää yhteiskuntaelämään ja –rakenteisiin vaikuttavia muutosprosesseja. Pääasiallinen tavoite on jakaa evankeliumin lupaama yltäkylläinen elämä konkreettisella tavalla kaikkien ihmisten kanssa ilman että sitä välttämättä puettaisiin millään tavoin sanoiksi. Sosiaalinen

© LWF

palvelutoiminta ei ole pelkästään hyväntekeväisyyttä. Se tähtää yhteisöjen ja yhteiskuntien perinpohjaiseen muutokseen, oikeudenmukaisuuden puolustamiseen ja kestävällä pohjalla oleviin vaihtoehtoyhteisöihin. Sosiaalinen palvelutoiminta on siis tulospainotteista ja vaikutustietoista. Se ei syrji ketään, eikä se aseta ehtoja. Se ilmenee tavallisesti kirkon kehitysprojekteina: hätäapuna, humanitaarisena apuna, jälleenrakennustyönä katastrofien jälkeen, yhteisöjen kehittämisenä ja erilaisina huoltotoimenpiteinä.

Joidenkin panettelijoiden mielestä kehityksen käsite ei sovi yhteen kirkon lähetyksen kanssa. Heidän katsannossaan kehityksen käsite nojaa modernistisiin näkemyksiin ja viittaa läntiseen poliittis-taloudelliseen teoriaan, jonka perustana on tietty käsitys yhteiskunnallisista suhteista. Kehityksen merkityksen ja päämäärän ymmärtämisessä on kuitenkin tapahtunut valtaisa muutos, sillä nykyään kehityksellä tähdätään yksilön vapautumiseen sekä yhteiskunnalliseen muutokseen ja vapautukseen. Kehityksen käsite ei enää koske yksinomaan taloudellista ja aineellista hyvinvointia vaan se kattaa ihmisten yhteiskunnallisen, kulttuurisen ja hengellisen hyvinvoinnin. Tämän kehitysajattelun mukaisesti kehitystyö on osa muutoksen ja voimaannuttamisen prosessia ja siten myös olennainen osa kirkon missiota. Kirkko on palvelevan yhteisön ominaisuudessaan saanut monin paikoin tunnustusta tehokkaasta ruohonjuuritason toi-

All photos © LWF

minnastaan perinpohjaisen yhteiskunnallisen voimaannuttamisen ja muutoksen hyväksi.

Tervehdyttävä yhteisö

Missionaalinen kirkko on tervehdyttävä yhteisö. Kirkolle on alusta asti ollut selvää, että se on kutsuttu ja lähetetty tervehdyttäväksi yhteisöksi ja että tämä kutsumus- ja lähetystehtävä kuuluu olennaisena osana kirkon yhteisölliseen palvelutyöhön (Matt. 10:1, 8; Mark. 16:15–18) Herransa tien seuraajana (Ap. t. 4:30). Kirkolle on myös selvää, että se on tervehtymisen prosessissa elävä yhteisö. Tervehtyminen on henkilökohtaista ja yhteiskunnallista. Missionaaliselle kirkolle on annettu monenlaisia hengellisiä lahjoja ihmisten tervehdyttämistä varten. Heistä pidetään huolta kirkon hoitolaitoksissa, joissa annetaan hoitoja ruumiillisiin, henkisiin ja ihmissuhteisiin liittyviin sairauksiin. Kirkon sairaalat, klinikat ja lääkinnällinen hätäapu tekevät rakkauden ja voimaannuttamisen missiosta näkyvää. HIV/AIDS-pandemia on monisyinen ongelma, joka kuuluu nykypäivän kirkon suurimpiin haasteisiin. Sekä pohjoisen että etelän kirkot ovat vastanneet tähän haasteeseen yhdessä muiden kirkkojen kanssa. Ne ovat myös kampanjoineet aktiivisesti HIV/AIDS:ia vastaan (ks. *LWF Plan of Action: Conversion, Compassion, and Care*, 2002).

Kirkossa jatkuu myös apostolinen tervehdyttämiskäytäntö eli rukouksella ja käsien päällepanemisella tervehdyttäminen. Tässä palvelutoiminnassa rukoillaan paranemista ja tervehtymistä, hyvinvointia ja eheytymistä, mutta painotus on eheytymisessä. Tällöin huomio, huolenpito ja muutos koskevat koko persoonaa kaikissa suhteissaan.

Kirkossa nähdään myös yhteiskunnan ongelmat ja sairaudet. Kasvattavana, viestivänä ja palvelevana yhteisönä kirkko pyrkii tervehdyttämään vallanhimon ja aineellisen ahneuden sekä ennakkoluulojen ja väkivallan aiheuttamia syviä haavoja ja pysyviä vammoja. Monet maat kantavat vielä 2000-luvun alussakin kolonialismin, ideologisen konfliktin, rasismin ja kansanmurhan synnyttämiä haavoja, häpeää ja kaunaa. Julmuuksia on tehty ja kohdattu. Ihmisiä on nöyryytetty, ja nöyryytetyt ovat kärsineet. Aineellisia ja inhimillisiä voimavaroja on ryövätty ja hukattu. Ihmiset, jotka kuuluvat samaan tervehdyttävään yhteisöön – myös entiset uhrit ja uhriksi ottajat – tahtovat vapautua tuskallisista muistoistaan. Tällä vuosikymmenellä kirkon lähetyksen päähaasteena pitäisi olla muistojen tervehdyttäminen, menneisyydessä sisäistetyn syyllisyyden ja häpeän poistaminen ja yhteisten polkujen löytäminen.

3.2.2. Koko maanpiirin yhteisö

Missionaalinen kirkko on koko maanpiirin (*oikumene*) yhteisö. Kirkko, joka osallistuu Jumalan lähetykseen, huolehtii maailmasta talonaan tai kotinaan (*oikos*). Missionaaliselle kirkolle on myös ominaista, että vaikka se ei olekaan lähtöisin *tästä maailmasta*, se kuitenkin elää *tässä maailmassa* ja *tämän maailman kanssa* (Joh. 17:15–18). Kirkon lähetystehtävä kattaa *oikoksen* kolmelta kannalta: ekumeeniselta, ekonomiselta ja ekologiselta. Ekumeenisen talouden käsitteen avarampi merkitys ja käyttö nostaa esiin myös dialogisen tehtävän. Se taas tarkoittaa hedelmällistä vuoropuhelua kaikkien niiden kanssa, jotka kutsuvat maata kodikseen.

Ekumeeninen tehtävä

Jokainen kirkko, joka ryhtyy kokonaisvaltaiseen lähetykseen nykypäivän globalisoituneissa konteksteissa, saa pian todeta, että lähetys kattaa ”koko asutun maanpiirin” – eikä vain valikoituja alueita – ja että lähetys toteutetaan parhaiten ekumeenisesti, jolloin toimeen tarttuu Jumalan koko perheväki, yli tunnustuskuntarajojen. Kirkkojen kyvyttömyys saavuttaa ”ykseyttä moneudessa” tai osallistua yhteisiin lähetyshankkeisiin heikentää missionaalisen kirkon uskottavuutta. Monet kirkolliset selkkaukset ja järjestöjenväliset erimielisyydet vaikuttavat kielteisesti kirkon elämään ja todistukseen. Aikaa, energiaa ja voimavaroja tuhlataan erimielisten osapuolten sovittelu- ja sovintoyrityksiin sen sijaan että keskityttäisiin maailman hyvinvointiin.

Missionaalinen kirkko, joka on koko maanpiirin yhteisö, pitää tärkeimpänä rauhan, oikeudenmukaisuuden, terveyden ja yltäkylläisen elämän tuomista *oikokselle*. Sovinnon henki innoittaa kirkkoa puuttumaan profeetallisesti alati kasvavaan poliittiseen ja yhteiskunnalliseen epävakauteen ja väkivaltaan eri puolilla maailmaa. Kirkot ovat yrittäneet rohkeasti sovitella riitaisia ja taistelevia osapuolia. Kirkot ovat usein kutsuneet jopa kaikkein sotaisimmat osapuolet yhteiseen neuvottelupöytään, jotta ne saataisiin asettumaan rauhanomaisesti. Maailman tervehdyttämisen kannalta on siis välttämätöntä, että kirkkojen välille luodaan keskinäistä ymmärrystä, yhteistuntoa, kärsivällisyyttä ja rakkautta. Siinä, missä kirkollinen ykseys on yksi lähetyksen tavoitteista, lähetyksen tulee kuulua kristillisten tunnustuskuntien välisten ekumeenisten vuoropuheluiden keskukseen.

Tällä vuosikymmenellä kirkon lähetyksen päähaasteena pitäisi olla muistojen tervehdyttäminen, menneisyydessä sisäistetyn syyllisyyden ja häpeän poistaminen ja yhteisten polkujen löytäminen.

Dialogitehtävä

Kirkko, joka on koko maanpiirin yhteisö, ottaa huomioon muita uskontoja ja vakaumuksia kannattavat ihmiset, jotka myös kutsuvat tätä maailmaa kodikseen. Kirkon jatkuva sitoutuminen muutokseen, sovintoon ja voimaannuttamiseen tulee ilmi myös kirkon erilaisissa, toisiinsa liittyvissä pyrkimyksissä uskontodialogiin moniuskontoisissa konteksteissa elävien ihmisten kanssa.

Esimerkiksi Malesiassa kristityt ja muslimit käyvät ”elämän dialogia”. Ihmiset hyväksyvät toisensa ”uskon ihmisinä” keskellä yhteisön arkea, rauhallisen yhteiselon ja vuorovaikutuksen vallitessa. Luterilainen maailmanliitto järjesti vuonna 2002 Afrikan uskontojen ensimmäisen rauhankokouksen (Peace Summit). Kokouksessa saatiin aikaan toimintasuunnitelma, jolla tähdätään yhteiseen rauhantyöhön kautta

Afrikan mantereen. Toiseen rauhankokoukseen kokoonnuttiin huhtikuussa 2005 (suom. huom.). Intiassa yritetään etsiä yhteistä pohjaa eri uskontraditioita edustavien ihmisten toiminnalliselle vuoropuhelulle (*diapraksis*). Tällaisella solidaarisella yhteistoiminnalla halutaan edistää oikeudenmukaisuutta ja parempaa elämänlaatua sekä lievittää ihmisten kärsimystä. Esimerkiksi Nigeriassa ja pohjoisen monikulttuurisissa kaupungeissa kristityt ja muslimit käyvät dialogia ymmärryksensä lisäämiseksi. Toisen osapuolen uskonnollisen uskon ymmärtäminen auttaa rakentamaan keskinäistä kunnioitusta ja luottamusta, jotka puolestaan helpottavat yhteistyötä yhteiskuntarauhan ja -kehityksen hyväksi. Intiassa käytetty lähestymistapa, joka korostaa rukousta ja mietiskelyä, on uskontodialogissa yhtä tärkeää. Nämä lähestymistavat korostavat elämäntapaa, jossa kunnioitetaan Jumalan kuvaa jokaisessa ihmisessä. Dialogia käydään elämän välityksellä.

Muutos, sovinto ja voimaannuttaminen voivat toteutua ja toteutuvat yhteiskunnassa, kun kirkko kohtaa ja keskustelee sellaisten ryhmien kanssa, jotka huolehtivat yhteiskunnallisista, taloudellisista ja ekologisista asioista.

Akateemisen uskontodialogin lähestymistapa koskee enimmäkseen tutkijoita ja uskonnollisia johtajia. Tällä tasolla dialogikumppaneiden täytyy olla objektiivisen ja rehellisen avoimia toisen osapuolen esittämälle totuusvaatimukselle. Heillä täytyy olla myös mahdollisuus vaihtaa puolta, mikäli dialogi horjuttaa heidän uskonsa perustuksia. Kirkolle tämä yhteinen totuuden etsintä on luottavaista uskallusta tuntemattomaan, trinitaarisen dialogimallin mukaisesti (ks. LML:n julkaisu *Dialogue and Beyond*, maaliskuu 2003).

Lisäksi kirkkoa kutsutaan kaiken aikaa käymään vuoropuhelua erilaisten kansalaisjärjestöjen ja kansalaisyhteiskunnan kanssa sellaisista tärkeistä asioista, joilla edistetään ihmisten hyvinvointia ja yhteiskunnallisia suhteita. Muutos, sovinto ja voimaannuttaminen voivat toteutua ja toteutuvat yhteiskunnassa, kun kirkko kohtaa ja keskustelee sellaisten ryhmien kanssa, jotka huolehtivat yhteiskunnallisista, taloudellisista ja ekologisista asioista.

Taloudellinen tehtävä

Kristityt elävät todeksi kasteessa saamaansa kutsumusta jokapäiväisen elämän eri areenoilla. Näihin kuuluu myös talouselämä, jonka puitteissa ihmiset etsivät toimeentuloa perheilleen ja koko yhteisölle. Ongelmana on se, että elannon hankkiminen on monille entistä vaikeampaa varsinkin talouden globalisaation synnyttämien epäoikeudenmukaisuuden mallien takia. Siksi on tärkeää, että kirkko, joka on koko maanpiirin yhteisö, korottaa profeetallisen äänensä sortavia ja epäoikeudenmukaisia rakenteita ja järjestelmiä vastaan. Tärkeää on myös se, että kirkko rohkaisee rakenteisiin sidoksissa olevia jäseniään muuttamaan toimintaperiaatteita ja -käytäntöjä sisältä käsin.

Kirkot ovat luoneet yhteisiä strategioita paikallisesti, alueellisesti ja maailmanlaajuisesti oikeudenmukaisuuden ja rauhan puolustamiseksi sekä köyhyyden ja tappavien tautien poistamiseksi. Koko maanpiirin yhteisö tekee lähetystyötä maailmassa, joka voi tuhota itsensä moneen kertaan ja joka vaikuttaa kyvyttömältä tai haluttomalta poistamaan köyhyyttä ja nälkää kaikilta asukkailtaan. Siksi kirkko rukoilee Jumalalta voimaantumista ja johdatusta. Se etsii myös tapoja epäoikeudenmukaisuuden uhrien voimaannuttamiseksi ja pyrkii muuttamaan ennakoivasti uusliberalistisen taloudellisen globalisaation epäsuotuisia vaikutuksia.

Yhtenä esimerkkinä yhteistoiminnasta on kutsu ”solidaarisuuden globalisaatioon”. Sen tavoitteena on vaalia ja edistää yhteisiä strategioita köyhien maiden velkojen mitätöimiseksi, suojella hauraita talouksia voimakkailta ylikansallisilta yrityksiltä ja tukea vaihtoehtoisia kauppasopimuksia. Avaimena näihin ja muihin strategioihin on ”vastarinnan spiritualiteetti” yhtaikaa maailmanlaajuisen solidaarisuuden kanssa. Kirkot voivat ammentaa hengellisestä perinnöstään joutuessaan vastapäätä asioita, jotka noudattavat vallitsevia toimintaperiaatteita ja –käytäntöjä. Kirkot voivat hyödyntää hengellistä perintöään myös silloin, kun ne varustavat jäseniään seurakuntaelämän välityksellä, jotta jäsenet asettuisivat talouden toimintaoletuksia vastaan. Hengellinen perintö on hyödyksi myös silloin, kun kirkot pyrkivät muuttamaan taloudellisen globalisaation mukaisia toimintaohjelmia. Hengellisestä perinnöstä ammentaminen pätee niin ekumeenisiin, uskontojenvälisiin kuin kansalaisyhteiskunnallisiin yhteistyösuhteisiin. Kirkot, jotka tarttuvat näihin haasteisiin, saavat Emmauksen tien kertomuksesta vahvan paradigmaattisen mallin matkantekonsa tueksi (ks. LML:n julkaisu *A Call to Participate in Transforming Economic Globalization,* 2002, sekä kirja *Communion, Responsibility, Accountability*, 2004).

© CAM Barbara Robra

Ekologinen tehtävä

Koko maanpiirin yhteisö uskoo vakaasti Jumalan luomistyön hyvyyteen. Luomakunta on kaikkein ensimmäiseksi Jumalan luomakunta ja vasta sen jälkeen kaikille ihmisille annettu *oikos* eli koti, joka otetaan kiitollisuudella vastaan. Kirkon ekologisen lähetystehtävän ensimmäisenä askeleena on synnintunnustus ja katumus. Kirkossa on vuosisatojen ajan painotettu tuonpuoleisuutta ja korostettu ihmisen herruutta ja ylivaltaa suhteessa luomakuntaan. Nämä seikat ovat valmistaneet tietä luonnon hyväksikäytölle ja tuhoamiselle. Maa-*oikos* on suuressa hädässä.

Tervehdyttävänä yhteisönä kirkon tulee katsella koko luomakuntaa evankeliumin valossa ja etsiä tapoja, joilla tämä planeetta saadaan jälleen terveeksi. Maailma ei ole ensisijaisesti ihmisten ympäristö eikä myöskään pelkkä ihmiskunnan pelastusdraaman näyttämö. Ennemminkin maailma on aivan itsessään ja itsestään aktiivinen osallinen Jumalan lähetykseen. Apostoli Paavalin näyssä *”luomakunnalla on kuitenkin toivo, että myös se pääsee kerran pois katoavaisuuden orjuudesta, Jumalan lasten vapauteen ja kirkkauteen”* (Room. 8:20–21). Kirkon, joka on koko maanpiirin yhteisö ja jolla on maailmanlaajuiset verkostot, pitäisi edistää ja tähdentää osallistumistaan maan saattamiseksi parempaan kuntoon. Niin ikään sen pitäisi olla mu-

kana estämässä suurempaa hävitystä, joka on seurausta esimerkiksi fossiilisten polttoaineiden käytöstä, myrkyllisistä jätteistä ja eliölajien tuhoutumisesta. Kirkon täytyy korottaa kiireesti profeetallinen äänensä ja nimetä ja tuomita *oikosta* vastaan suunnatut tuhotyöt yhdessä niiden kansalaisjärjestöjen ja vapaaehtoisryhmien kanssa, jotka kantavat huolta maan loukkaamattomuudesta. Kaikkien yhteistyökumppaneiden tulisi kannustaa ja tukea rahallisesti paikallisia hankkeita, jotka tähtäävät ekologisen tilan kohentamiseen. Ekologinen tehtävä on kiireellinen lähetyskutsu, joka koskee kaikkia.

© Henri Fallon, http://henrisson.net

3.3. Lähetyksen uudet haasteet ja mahdollisuudet

Tämän asiakirjan ensimmäisessä osassa, jonka aiheena oli lähetyksen konteksti, kuvailtiin elävästi muuttuvien kontekstien synnyttämiä haasteita ja mahdollisuuksia. Globalisaation tahti tihenee huipputeknologian vauhdittamana, ja markkinahenki sekä siihen liittyvä kulutusideologia ovat jo tartuttaneet kaikki elämänalueet. On traagista, että juuri ne seikat, jotka edistävät globalisaatiota (esim. varallisuus, informaatioteknologia ja ammattitaito), ovat täsmälleen samoja kuin ne, jotka jakavat maailman kahtia ja jättävät enemmistön ulkopuolelle. On myös ironista, että korkean teknologian ja runsaan tiedon ja informaation maailma on maailma, jossa väkivalta on ennenkuulumattoman voimakasta ja kaikkialla läsnä. Kontekstit ovat muuttuneet juuriaan myöten, ja koska lähetyksen tulisi olla aina kontekstuaalista, kirkon tulee tutkia tarkoin, inventoida ja muokata lähetyksen käytäntöjään. Kirkossa tulisi pyrkiä tämän päivän kontekstien kannalta mielekkäisiin ja tehokkaisiin käytäntöihin.

3.3.1. Lähetys ”maan ääriin saakka”

Jeesus lupasi opetuslapsilleen, että Pyhä Henki voimaannuttaa heidät olemaan hänen todistajiaan ”maan ääriin saakka” (Ap. t. 1:8). Evankeliumia on sen jälkeen julistettu kaikilla kuudella mantereella, mutta siitä huolimatta on vielä paikkoja, missä hyvää uutista Jumalan armosta Kristuksessa ei ole edelleenkään kuultu ja otettu vastaan. Kaksi kolmasosaa maailman ihmisistä, sekä pohjoisessa että etelässä, ei vielä tai ei enää tunne Kristusta Herrana ja Vapahtajana.

Kristinuskon painopiste on siirtynyt pohjoisesta etelään. Maissa, jotka tunnettiin aiemmin kristittyinä, suurin osa ihmisistä suhtautuu välinpitämättömästi ja jopa vihamielisesti kirkon todistukseen evankeliumista. Näiden kaltaisissa maissa on sellaisia elämänalueita, joilla Jeesusta Kristusta ei enää tunneta. Missionaalinen kirkko pitää näitä ”tavoittamattomia” paikkoja ja ihmisiä ”maan äärinä”. Ne eivät ehkä ole maantieteellisesti etäällä, mutta ne edustavat uusia tilanteita, jotka tarjoavat uusia ja haastavia mahdollisuuksia todistaa (*martyria*) historian Herrasta.

1900-luvun jälkipuoliskolle on ollut ominaista nopea teknologinen muutos, viihdeteollisuuden kasvu ja kirkon häätäminen (sanan varsinaisessa ja vertauskuvallisessa merkityksessä) suurkaupunkien keskuksista. Kaupunki- ja liike-elämän laitamilla kirkko ei ole voinut juurikaan vaikuttaa kaupunkilaisyhteisöjen elämään ja tulevaisuuteen. Parhaimmillaan kirkko on rajannut lähetystehtävänsä sellaisten ihmisten hoitamiseen, jotka ovat kaupunkielämän vaatimusten katkeroittamia. Mitä uusia lähetyksen mahdollisuuksia valtavat maailmankaupungit, kuten São Paulo, New York, Lontoo, New Delhi ja Nairobi, voisivat tarjota kirkolle? Miten kirkko voisi olla taas merkityksellisesti läsnä ja vaikuttaa mielekkäällä tavalla kaupungin elämään?

Tarkoitus ei ole, että kirkko ryhtyisi kilpasille politiikan, talouden ja viihde-elämän kanssa siitä, kuka saisi vaikutusvallan kaupungin tai kansakunnan elämään. Kirkolla on haastava mahdollisuus asettua yhteisöjen ja kansakuntien rinnalle ”maan äärien” alueilla ja tilanteissa ja uskaltautua olemaan kirkko siellä, mihin ”kukaan ei ole aikaisemmin mennyt”. ”Maan äärien” alueet ja tilanteet eivät ole välttämättä ”paikkoja”. Ne voivat olla myös elämänalueita, eturyhmiä ja ideologioita. Nykyään esimerkiksi huipputeknologia on yksi niistä yhteisistä nimittäjistä, jotka vaikuttavat ihmisten elämään ja muuttavat sitä. Oikein käytettynä huipputeknologia lisää elämismukavuutta ja auttaa pelastamaan ihmishenkiä, mutta toisinaan keinoäly voi ryövätä ihmisiltä heidän ihmisarvonsa. Pitkälle edistynyt informaatioteknologian, geenimanipulaation ja turvallisten, uusiutuvien energialähteiden tutkimus on jo käynnissä. Mitä missionaaliselta kirkolta vaatisi olla teknologian syntysijoilla, jotta teknologia olisi inhimillisempää? Teknologian käyttöä koskeva eettinen reagointi on tarpeellista mutta ei riittävää. Kirkon lähetys edellyttää proaktiivisempaa rinnalla kulkemista.

Kirkko voi kulkea niiden ihmisten rinnalla, jotka joutuvat maanalaisena rehottavan, tuhoisan liiketoiminnan kohteeksi. Tämä liiketoiminta on kaikkialle läpitunkevaa, yksityistettyä ja vaikeasti hillittävää.

Kirkko voi kulkea niiden ihmisten rinnalla, jotka joutuvat maanalaisena rehottavan, tuhoisan liiketoiminnan (kuten huume-, ase-, nais- ja lapsikaupan sekä internetin kautta välitettävän pornografian) kohteeksi. Tämä liiketoiminta on kaikkialle läpitunkevaa, yksityistettyä ja vaikeasti hillittävää. Vieläkin vaikeampaa on puuttua hyväksikäyttöön, jota harjoitetaan ammattilaisurheilun, spiritismin ja kansainväliseen politiikkaan vahvasti vaikuttavien salaisten kulttiyhteisöjen piirissä. Kirkko on eniten paikallaan, kun se tunnistaa ”maan ääret” omalla paikkakunnallaan tai omassa kansakunnassaan ja mukauttaa rinnalla kulkemisensa kulloiseenkin tarkoitukseen sopivaksi.

3.3.2. Lähetys ja informaatioteknologia

Viestintä- ja informaatioteknologian nopea kehitys vai-

kuttaa myös lähetyksen konteksteihin. Kirkon tulee tutkia niitä haastavia mahdollisuuksia, joita viestintä- ja informaatioteknologian muutokset avaavat ihmiselämälle ja kirkon lähetykselle. Esimerkiksi informaatioteknologia (IT) on mullistanut ihmisten keskinäisen yhteydenpidon sekä heidän ajattelu-, elämän- ja olemisen tapansa. Myös missionaalisen kirkon on löydettävä uusi tapa kirkkona olemiseen.

Monet kirkot eri puolilla maailmaa ovat jo ottaneet internetin luovaan käyttöönsä lähetyksen hyväksi (esim. virtuaali- ja verkkokirkot tavoittamattomien tavoittamiseksi ja verkkojumalanpalvelukset netissä surffailijoille). Kirkolla on kuitenkin vastassaan valtaisa haaste. Internetiä ja koko sähköisten vempaimien arsenaalia (videopelit, DVD:t, CD:t jne.) käytetään usein väärin väkivallan kulttuurin edistämiseen. Ne vaikuttavat syvästi käyttäjiensä elämäntapaan ja ajatteluun, sillä ne aiheuttavat riippuvuutta etenkin nuorisolle. Kirkon on suhteuduttava vakavasti myös haasteeseen, jonka internet-kulttuuri esittää teologian harjoittamiselle, teologiselle koulutukselle ja kastettujen kasvatukselle opetuslapseuteen ja lähetykseen. Tässäkin on kysymys ”maan äärien” tilanteesta. Pohjoisen teologia sai aikoinaan haasteen kasvaa filosofisten edellytysten ja normien tasalle, nyt sen haasteena on pysyä tieteen ja teknologian tahdissa.

Koska lähetys on kontekstuaalista ja koska kaikki kirkot toteuttavat sitä kaikkialla, paikallisseurakunnilla on tärkeä rooli lähetyksen voimavarojen kehittämisessä.

Haasteena ei ole ainoastaan saada teologia kestämään internet-kulttuurin jatkuvaa tiedon suodatusta, jossa haetaan uutta, päivitettyä ja kaupaksi menevää informaatiota. Haasteena on myös käyttää informaatioteknologiaa välikappaleena, kun ”vanhaa” mutta voimaannuttavaa kertomusta Jeesuksesta Kristuksesta kerrotaan edelleen. Informaatioteknologian nopea kehitys on syventänyt kuilua rikkaiden ja köyhien välillä. Etelässä monet odottavat yhä ensimmäistä puheluaan tai pääsyään tietokoneelle. Kirkolla on kiire tarttua tähän tilanteeseen osana lähetyksen strategioitaan.

3.3.3. Lähetyksen voimavarat

Lähetyskutsu on kirkolle hyvä uutinen, ja siksi kirkon on suunniteltava lähetystyönsä tarkkaan. Lähetyksen voimavaroista huolehtiminen on tärkeä osa tätä suunnittelua. Lähetyksen voimavarat koostuvat henkilöstö-, aineellisista ja taloudellisista resursseista. Niiden jakamisella pitäisi olla etusija kirkon kaikilla tasoilla, seurakuntatasolta alkaen. Koska lähetys on kontekstuaalista ja koska kaikki kirkot toteuttavat sitä kaikkialla, paikallisseurakunnilla on tärkeä rooli lähetyksen voimavarojen kehittämisessä. Velkaantuneissa maissa on monia riippuvaisuuden halvaannuttamia kirkkoja. Riippuvaisuuden purkamiseksi tarvitaan vahvaa seurakuntatason talousohjelmaa, jonka tavoitteena on lähetyksen voimavarojen kehittäminen. Lähetyksen kontekstuaalinen luonne vetoaa jokaiseen seurakuntaan ja kansalliseen kirkkoon, jotta ne suunnittelisivat lähetystoimintansa tarkoituksenmukaisesti ja saatavilla olevien voimavarojen (kuten henkilöstö- ja aineellisten resurssien) pohjalta sekä pyrkisivät parantavaan muiden voimavarojen (kuten teknologisten ja rahallisten resurssien) saatavuutta. Kontekstuaaliset lähetyspyrkimykset, joihin liittyy vahva taloudenhoidollinen taju, karttavat sellaisia maahantuotuja lähestymistapoja, jotka aiheuttavat korkeita yleiskustannuksia.

Kirkon, joka kehittää talousohjelmaansa lähetyksen voi-

© LWF

mavaroja ajatellen, pitäisi tutkia tarkkaan kirkon rakenteet ja ratkaista, edistävätkö ne kirkon lähetystehtävää vai eivät. Kirkon rakenteiden tulisi olla joustavia ja konteksteihin soveltuvia. Niiden tulisi vastata kulloisenkin kirkon voimavaroja, eivätkä ne saisi olla kopioita vieraista rakenteista. Jäykät ja johtoporraspainotteiset rakenteet tukahduttavat kirkon elämää ja lähetystä ja tekevät lähetyksestä pelkkää rakenteiden ylläpitoa. Monet etelän kirkot ovat yhä riippuvaisia ulkomaisista avustuksista, jotka on suunnattu pääasiallisesti rakenteiden tukemiseen.

Lähetyksen käytäntö kirkkojen kommuunioksi ymmärrettynä kutsuu kirkkoja olemaan lähetyksen voimavarojen suhteen toisistaan riippuvaisia. Lähetyksen voimavarat – hengelliset, henkilöstö-, aineelliset ja rahalliset resurssit – ovat ensisijaisesti Jumalan lahjoja. Kaikki kirkot ovat siten näiden lahjojen vastaanottajia ja taloudenhoitajia. Yhtäältä keskinäinen riippuvaisuus lähetystyössä merkitsee keskinäistä voimaannuttamista ja muutosta, joiden perustana on keskinäinen luottamus ja tilivelvollisuus. Keskinäisen riippuvaisuuden tavoitteena ei ole kirkkojen hyvinvoinnin varmistaminen vaan niiden lähetyskyvyn ja –kelpoisuuden vahvistaminen. Toisaalta monet etelän kirkot kohtaavat suunnattomia lähetyshaasteita (taloudelliset katastrofit, sodat, pakolaiset, nälänhädät jne.), joihin vastaamiseen paikalliset

ja kansalliset varat eivät riitä. Lähetyksen voimavarat ovat Jumalan lahjoja. Rikkaiden maiden kirkkojen, kirkollisten järjestöjen ja lähetysosastojen pitäisi Jumalan lahjojen taloudenhoitajina pohtia huolella ja hartaasti kahdenvälisyyden ja monenkeskisyyden kysymyksiä ja pitää monenkeskistä riippuvaisuutta kiireellisenä lähetyshaasteenaan. Kun nämä kirkot ja järjestöt ottavat osaa muutoksen, sovinnon ja voimaannuttamisen lähetykseen ja käsittelevät köyhien maiden ja kirkkojen hankeanomuksia, niiden tulisi haastaa ja paljastaa markkinataloudelle ominainen hyötyajattelu, kulutusta lietsova kieli ja epäinhimillistävä käytäntö. Niiden pitäisi edistää sellaisen missionaalisen kommuunion rakentamista, joka olisi vaihtoehtoinen yhteisö ja toivon satama. Tällainen yhteisö voisi voimaannuttaa ja tukea niitä ihmisiä, jotka ovat joutuneet globalisaation epäsuotuisten vaikutusten eri ilmenemismuotojen uhreiksi.

3.3.4. Lähetys pyhiinvaelluksena

Pyhiinvaellukset ja retriitit ovat herättäneet viime aikoina runsaasti kiinnostusta Euroopan kirkoissa. Tuhannet ihmiset, nuoret ja vanhat, naiset ja miehet, ovat irrottautuneet kiireisistä aikatauluistaan ja sitoutuneet viikonlopuksi tai viikoksi rukoukseen, Raamatun lukemiseen, laulamiseen ja hiljaisuuteen (kuunteluun). Entisaikoina yksittäiset ihmiset tai pienet ryhmät tekivät pyhiinvaelluksia omien hengellisten tarpeidensa takia, eikä lähetys ollut heidän ensisijainen tavoitteensa. Tästä huolimatta kävi niin, että myös matkalla kohdatut kirkot ja ihmiset tulivat hengellisesti ravituiksi.

Pyhiinvaellustoiminnan elpyminen lähetyksen käytäntönä voisi tehdä varsin hyvää nykypäivän kirkoille. Pyhiinvaeltajat voisivat oppia, kokea ja rakentaa solidaarisuutta käytännössä. Pyhiinvaellus voisi olla tehokas tapa ruokkia ja edistää ”vastarinnan spiritualiteettia” kirkossa, joka joutuu vastaamaan materialismin, sekularismin ja kulutusideologian hyökkäyksiin. Se voisi myös avata mahdollisuuksia keskinäiseen voimaannuttamiseen sekä todistamiseen sanoin ja teoin. Lähetysvaelluksia voidaan järjestää sekä paikallisella, kansallisella, alueellisella ja maailmanlaajuisella tasolla että sukupolvien ja kirkkokuntien kesken.

Pyhiinvaelluslähetyksen käsite ja käytäntö auttavat korostamaan perustavanlaatuista näkyä kirkosta, joka on muutoksen alainen, kiertelevä ja liikkeellä oleva Emmauksen tien kirkko. Missionaalinen kirkko on pyhiinvaelluksella oleva kirkko. Kirkko ei liiku ainoastaan paikasta toiseen vaan myös nykyisyydestä tulevaisuuteen ja tästä ajasta Jumalan uuteen maailmanaikaan. Se on liikkeellä oleva pyhiinvaeltajakirkko, jolle Pyhä Henki on antanut lahjan erottaa ajan merkit ja ennakoida (osoittaa) Jumalan valtakunnan esiin murtautumista.

LOPPUKATSAUS

LOPPUKATSAUS

Kirkon lähetystehtävän ymmärtämistä koskevat, merkitykselliset paradigmamuutokset ovat sävyttäneet Luterilaisen maailmanliiton jäsenkirkkojen kokemustodellisuutta ja käytäntöjä. Neljännessä yleiskokouksessa (Helsinki, 1963) lähetys määriteltiin vielä suppeasti, sillä sen tavoitteena pidettiin kääntymistä epäuskosta uskoon. Kuudennesta yleiskokouksesta (Dar es Salaam, 1977) lähtien lähetys on kuitenkin ymmärretty ja sitä on toteutettu kokonaisvaltaisemmin, sillä siihen on sisällytetty koko ihmistä ja kaikkia ihmisiä koskeva julistus, oikeudenmukaisuuden puolustaminen ja palvelu. Oikeudenmukaisuuden, rauhan ja luomakunnan eheyden puolustaminen on saanut entistä enemmän painoarvoa. Luterilaisen maailmanliiton neuvottelussa, jossa käsiteltiin kirkkojen osallis-

© Photo Hilbold-Croiset

tumista Jumalan lähetykseen (Nairobi, 1998), oltiin sitä mieltä, että perinpohjainen muutos (transformaatio) on tärkeä osa lähetystä ja yhteiset ekumeeniset lähetyspyrkimykset tärkeä osa lähetyksen käytäntöä 2000-luvulla. Tässä asiakirjassa jatketaan samaan tyyliin ja nostetaan esiin näky *missionaalisesta kirkosta*. Tässä näyssä lähetys kuuluu kirkon olemukseen ja kirkko on olemukseltaan Kristuksen ruumis. Asiakirjassa korostetaan myös ajattelua, jonka mukaisesti lähetystehtävässä osallistutaan Jumalan valtakunnan esiin murtautumiseen Kristuksessa, lähdetään yhteiselle matkalle ihmisten kanssa heidän kontekssteissaan ja keskitytään muutokseen, sovintoon ja voimaannuttamiseen.

Nämä painopistealueet – muutos, sovinto ja voimaannuttaminen – kuvaavat osuvasti lähetystä kirkon osallistumisena kolmiyhteisen Jumalan – Luojan, Lunastajan ja Pyhittäjän – lähetykseen. Muutos, sovinto ja voimaannuttaminen kuvastavat myös lähetyksen kokonaisvaltaisuutta ja kontekstuaalisuutta eli lähetystä ”Pojan tapaan”, inkarnaation, ristin ja ylösnousemuksen tietä, Pyhän Hengen johdatuksessa. Lähetys on kirkon *raison d’être* eli sen olemassaolon syy ja tarkoitus. Se kumpuaa kirkon olemuksesta todistavana yhteisönä. Armosta vanhurskauttaminen on Jumalan lahja lähetystä varten ja Jumalan kutsu lähetystehtävään.

Asiakirjan yhtenä tarkoituksena on varustaa ja tukea luterilaisten kirkkojen itsetutkistelua ja lähetystehtävän vahvistamista uudelleen kussakin toimintaympäristössä. Tätä tarkoitusta varten kirkkoja kutsutaan hermeneuttisen spiraalin käynnistämiseen todellisessa lähetyksen praksiksessa. Jotta kirkot voisivat vahvistaa lähetystehtävänsä uudelleen mielekkäällä tavalla, niiden pitäisi tutkia tarkkaan omat lähetyskontekstinsa, -käytäntönsä ja -teologiansa.

Kontekstia on pidettävä jatkuvasti silmällä, ja sitä on nimettävä kaiken aikaa. Kirkon kaikkia tasoja kutsutaan erottamaan muutoksen, sovinnon ja voimaannuttamisen tarpeet. Tällaisen analyysin myötä kirkkoa kutsutaan myös asettumaan epäoikeudenmukaisuuden ja väkivallan uhrien rinnalle ja paljastamaan ja tuomitsemaan pahan vallat sekä tilanteet, jotka vääristävät ja repivät luomakuntaa tai epäinhimillistävät yhteiskuntaelämää.

Kirkon on arvioitava kriittisesti lähetyksen käytäntöjä. Onko lähetys todellista uskon praksista, jonka tietoisena tavoitteena on saada aikaan yhteiskunnallista muutosta, sovintoa ja voimaantumista, vai onko se pelkkää praktiikkaa? Tämän asiakirjan valossa kirkko voi tutkia, kuinka kokonaisvaltaisia ja kontekstuaalisia sen lähetyskäytännöt ovat. Itse asiassa kirkko voisi tehdä lähetyksen käytäntöään koskevan arvioinnin, jotta se voisi esimerkiksi selvittää, osallistuuko koko kirkko koko lähetykseen tai saavatko lähetyksen eri osatekijät (kuten julistus, palvelu, oikeudenmukaisuuden puolustaminen ja luomakunnasta huolehtiminen) aikaan muutosta, sovintoa ja voimaantumista. Arviointi voidaan kohdistaa myös siihen, järjestetäänkö kirkon lähetystehtävää varten voimavaroja paikallisesti. Näin kirkko voi tunnistaa sekä lähetyksen uudet mahdollisuudet että mahdollisuuksiin tarttumisen kannalta tarpeelliset voimavarat ja kumppanuudet.

Tämän asiakirjan lähetysmallina on Emmauksen tien lähetys eli matkakumppanuus ja rinnalla kulkeminen. Asiakirja käyttää tätä lähetysmallia kutsuakseen luterilaisia ja myös muita kirkkoja harjoittamaan sellaista teologiaa, joka pohtii kontekstuaalista lähetyskokemustaan ja ammentaa siitä.

Lopuksi tämä asiakirja kutsuu kirkkoa vahvistamaan lähetystehtävänsä uudelleen pohtimalla myös lähetysteologiaansa yhä uudelleen. Teologian pitäisi voimaannuttaa kirkko sitä lähetystä varten, joka viittaa Kristuksessa esiin murtautuvan Jumalan valtakunnan todellisuuteen ja osallistuu siihen. Tämän asiakirjan lähetysmallina on Emmauksen tien lähetys eli matkakumppanuus ja rinnalla

kulkeminen. Asiakirja käyttää tätä lähetysmallia kutsuakseen luterilaisia ja myös muita kirkkoja harjoittamaan sellaista teologiaa, joka pohtii kontekstuaalista lähetyskokemustaan ja ammentaa siitä. Ainoastaan tällainen teologia voi voimaannuttaa kirkkoja ilmaisemaan kokonaisvaltaisen lähetystehtävänsä – muutoksen, sovinnon ja voimaannuttamisen – ihmisten rinnalla kulkemisena kaikissa paikoissa ja alati muuttuvissa konteksteissa.

”Mutta te saatte voiman, kun Pyhä Henki tulee teihin, ja te olette minun todistajani Jerusalemissa, koko Juudeassa ja Samariassa ja maan ääriin saakka.” Ap. t. 1:8.